

Broj 40/41 * Godina VII * Januar/siječanj-februar/veljača 2006.
GLASNIK

Radionica "Made in BiH"
Prezentiran
katalog radova

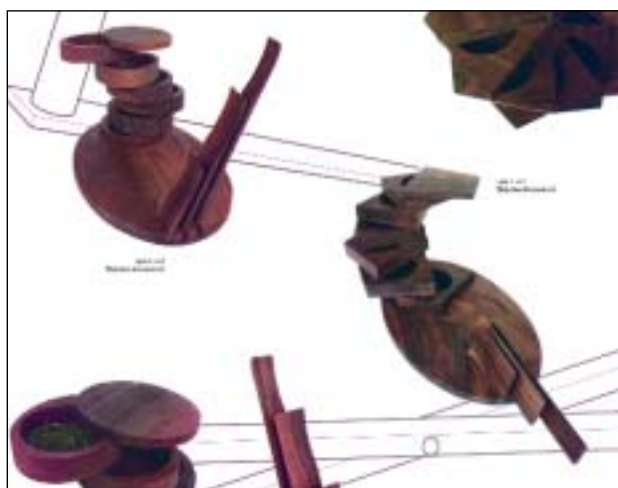
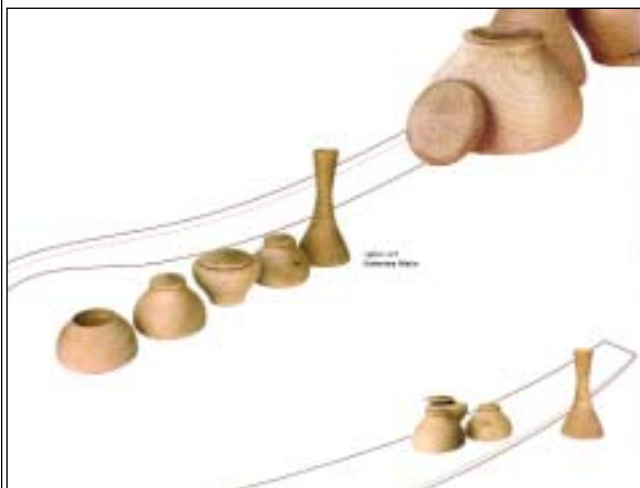
**Negativne posljedice
amandmana na prijedlog
Zakona o cestovnom
prijevozu u FBiH**

Radionica "Made in BiH"

Prezentiran katalog radova

U okviru projekta "Made in BiH", koji je pokrenula Privredna/Gospodarska komora FBiH, Akademija likovnih umjetnosti Odsjek produkt dizajn industrijsko oblikovanje, uz finansijsku podršku USAID CCA klaster prerade drveta, urađen je katalog radova studenata. Radove prikazane u katalogu studenti su izradili u sklopu prve radionice u tvornici Nord Ent u Tešnju. Akademija likovnih umjetnosti sa ovim studentskim radovima uspješno se predstavila na ovogodišnjem Međunarodnom sajmu namještaja održanom u Kelnu. Štand je privukao pažnju poslovnih ljudi i posjetilaca.

Š. A.

U pripremi Izrada kataloga prerađivača drveta FBiH

Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH, uz finansijsku pomoć USAID-a CCA klaster prerade drveta, radi na pripremi izrade kataloga prerađivača drveta. Prva faza ovog kataloga urađena je za 13 kompanija koje pripadaju klasteru prerade drveta Unsko-sanskog kantona i centralne Bosne. Ova faza kataloga je urađena ciljano za posjetu tih kompanija sajmu namještaja u Birminghamu UK.

Š. A.

U Birminghamu Na sajmu namještaja 13 bh. kompanija

Na Međunarodnom sajmu namještaja u Birminghamu, od 21. do 25. januara, predstavilo se i 13 kompanija drvne industrije iz Federacije BiH. Ovo je jedan od većih sajmova namještaja u svijetu na kome se preferira proizvodnja masivnog namještaja. Predstavljanje bh. kompanija organizovala je Privredna komora FBiH uz finansijsku podršku USAID Klastera za preradu drveta. Za ovaj poslovni događaj pripremljen je bogato opremljen katalog proizvođača koji su bili prisutni na sajmu, kao i ostalih proizvođača namještaja u FBiH. Na sajmu u Birminghamu predstavili su se Konjuh Živinice, Krivaja Zavidovići, Bina Bihać, Dallas Sarajevo, Smrča Bosanska Krupa, Abnos Bužim, Omda Bosanski Petrovac, HMM Gradačac, Fis Vitez, Kesten Vitez, Luxor Turbe, DI Sanica Sanica i Zedex Zenica. Ove kompanije, koje već izvoze u EU, predstaviti će i mogućnosti s ciljem plasmana svojih proizvoda na ovom zahtjevnom tržištu.

U Federaciji BiH

400.000 hektara neobrađene zemlje

U prošloj godini Federacija BiH ostvarila je deficit u uvozu hrane od milijardu i 800 milijuna maraka, a raspolaže s oko 400.000 neobrađenih hektara zemlje, izjavio je tijekom rasprave o osnovnim vizijama i ciljevima razvoja poljoprivrednoga sektora FBiH potpredsjednik P/GKFBiH Jago Lasić.

Po njegovim riječima, to pratički znači da je pokrivenost izvoza uvozom hrane jednaka kao što je bila tijekom protekloga rata.

Lasić je ocijenio kako će PDV pogoršati položaj poljoprivrednika, s obzirom na to da je na sadni materijal, sjemena i zaštitni materijal za poljoprivredu uvedena porezna stopa od 17 posto, a do sada je bila 0.

"Kako je prošle godine toga materijala uvezeno oko 98.500,000 mjernih jedinica na poreznu stopu od 0, sada će 17 milijuna dodatno svaki proizvođač izdvojiti za nabavku toga materijala", objasnio je potpredsjednik Komore.

Pomoćnik federalnoga ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Ahmed Duranović kazao je kako je BiH jedina zemlja u Europi koja nema ministarstva poljoprivrede na razini države, te da ga je bilo, BiH bi sada mogla raspolagati novcima EU. Duranović je istaknuo kako BiH nije organizaciono dobro postavljena, te da poljoprivrednici nemaju potpore u obimu koji ima FBiH.

BiH je jedina zemlja u Europi koja nema državno ministarstvo poljoprivrede * Pokrivenost izvoza uvozom hrane jednaka onoj tijekom protekloga rata

Nada se kako će usvajanjem federalnoga proračuna za ovu godinu biti za poljoprivredu izdvojeno tri posto, a dodatna sredstva bi izdvojile županije i općine.

"Naša strategija je mogla ići u dva smjera. Jedan je onaj za koji su se odlučile zemlje EU-a, da proizvodnjom na velikim površinama s minimalnom radnom snagom proizvode jeftinu hranu. Odlučili smo se, s obzirom na trenutnu situaciju u kojoj se nalazi naša poljoprivreda, za drugu strategiju, odnosno da zasijemo što više površina i da zaposlimo veliki broj radnika kako bi osigurali što više hrane za domaće tržište", kazao je Duranović.

Naglasio je da poljoprivreda ima dobru perspektivu u Hercegovini zbog činjenice da se na otvorenom prostoru mogu ostvariti tri žetve.

Dekan Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru Jakov Pehar kazao je da donošenje strategije predstavlja značajan iskorak za razvoj poljoprivrede u BiH.

"Naveo bih zapuštene vinograde u Hercegovini koji su bili nadalesko poznati po proizvodnji kvalitetnih vina i koji bi konačno trebali zauzeti mjesto koje zaslužuju. Spomenuto bih i naše kvalitetne sireve koje tek trebamo izgraditi u prepoznatljive brandove", kazao je Pehar.

M. K.

GLASNIK

Privredna/Gospodarska komora
Federacije Bosne i Hercegovine

List izlazi mjesečno

Godina VII

Broj 40/41

Januar/siječanj-februar/veljača
2006.

GLASNIK uređuje

Redakcijski kolegij:

Željana Bevanda, glavni urednik,
Mira Idrizović,
odgovorni urednik,

članovi:

Šemsa Alimanović, Dubravka
Bandić, Ljubo Dadić, Fahrudin
Đikić, Juso Škaljić i Meliha Velić,
sekretar Redakcije.

DTP: "Privredna štampa"

Adresa:

Privredna/Gospodarska komora
FBiH

- za Glasnik -

71000 Sarajevo

Branislava Đurđeva 10/IV
Kontakt osoba: Meliha Velić

Telefon: 033/267-690

E-mail: m.velic@kfbih.com

Telefoni:

033/663-370 (centrala)

033/217-782

Faks: 033/217-783

www.kfbih.com

Izdavač:

"Privredna štampa" d.d. Sarajevo

Štampa:

Grafotisak Grude

Besplatan primjerak

Autobusne stanice - javna dobra ili ne?

U vezi sa prijedlogom Zakona o cestovnom prijevozu u FBiH, u Domu naroda Parlamenta FBiH usvojeno je nekoliko amandmana, pa je nužno usaglašavanje teksta preko Komisije. Odbor Grupacije javnog prijevoza putnika pri Privrednoj/Gospodarskoj komori FBiH, u proširenom sastavu, održao je 02. februara 2006. u Mostaru hitnu sjednicu kako bi dostavljanjem svojih zaključaka, baziranih na stručnosti i iskustvu u oblasti transporta, pravovremeno ukazao članovima Komisije na pogubne posljedice eventualnog usvajanja nekih od predloženih amandmana.

Pažnju Odbora izazvao je amandman II zastupnika Hećo Vahida.

Prihvatanje amandmana na tekst Zakona o prijevozu FBiH kojim se definiše da "autobusna stanica predstavlja javno dobro općine na kojoj se nalazi", od strane Doma naroda FBiH predstavlja atak na privatnu svojinu i pravo na rad i pružanje usluga.

Uvrštavanje spornog amandmana u tekst zakona dovelo bi državne institucije u situaciju da svojim "dekretom", autobusnim stanicama koje su u vlasništvu privatnih kompanija, a u čiju infrastrukturu su uložena značajna finansijska sredstva, oduzme pravo na obavljanje djelatnosti za koju su registrirane.

Usvajanje amandmana na Prijedlog Zakona o cestovnom prijevozu u FBiH, imalo bi negativne posljedice

Sve autobusne stanice posluju u sastavu pravnih subjekata koji su se registrirali za obavljanje usluga putnicima i prijevoznicima na autobusnim stanicama. Predloženim amandmanom rečeno je; "Općina će na osnovu javnog natječaja dodijeliti obavljanje djelatnosti pružanja usluga autobusne stanice po principu koncesije". Ovaj amandman znači da u jednom mjestu ili gradu, i pored već postojeće autobusne stanice koja je registrirana za pružanje usluga putnicima i prijevoznicima, može biti izgrađeno više stanica, od I do IV kategorije, i zbog "izvornog prihoda općine", radi povećanja prihoda u budžetu, općina može svim novoformiranim "stanicama" izdati koncesiju.

Pogubnost usvojenog amandmana ogleda se i u činjenici da je od skoro 50 autobusnih stanica u FBiH samo jedna u vlasništvu firme koja nije privatizirana. To je autobusna stanica u Zenici jer firma "Zenitrans", koja je vlasnik autobusne stanice, još nije privatizirana.

U želji da ukažemo na nemogućnost primjene navedenog amandmana, navodimo nekoliko praktičnih primjera:

1. Autobusna stanica Banovići, koja je u vlasništvu firme „Litvatrans“-Banovići, 85% prometa obavlja za potrebe navedene firma koja je i stvarni vlasnik. Primjena spornog amandmana značila bi da Općina treba "Litvatrans"-u izdati koncesiju ili oduzeti pravo na pružanje usluga na autobusnoj stanici. Kome je potrebno da uvođenjem koncesije, odnosno naknade za izdatu koncesiju, prouzrokuje daljnje povećanje cijena usluga prijevoza.

2. U Mostaru postoje dvije autobusne stanice koje su u vlasništvu privatnih kompanija. Trenutno se u zapadnom dijelu grada ogroman poslovni centar u čijem sklopu je i autobusna stanica, odobrena od strane nadležnih službi grada Mostara. Da li ima ikakve ekonomske logike da, pored postojeće dvije moderno uređene stanice, koncesija bude dodijeljena za još dvije ili više autobusnih stanica?

3. Autobusnu stanicu u Travniku kupila je firma iz Slovenije koja se ne bavi prijevozom putnika. Na sastanku u Privrednoj komori FBiH, vlasnik firme je istakao da bi rado prodao autobusnu stanicu s tim što ne bi prodavao zemljište oko autobusne stanice, zbog čega je i kupio, jer na navedenom prostoru namjerava graditi poslovni stambeni centar. Ovo govori o tome da prihodi koje ostvaruje na autobusnoj stanici ne mogu pokriti sve troškove. Zašto je Općina Travnik prodavala autobusnu stanicu i da li bi općinske strukture bile sretne da je ponovo preuzmu?

4. Veliki broj autobusnih stanica u FBiH iz prihoda od prodaje autobusnih karata i peronizacije ne mogu pokriti osnovne troškove (komunalije i plate uposlenih). Jedina mogućnost opstanka i funkcioniranja stanice jeste

da se ona nalazi u sastavu lokalnog prijevoznika, koji objedinjavanjem više poslova uspijeva smanjiti troškove poslovanja. (Takve primjere imamo u Goraždu, Banovićima, Kladnju, Čapljini, Kaknju).

Za uvrštavanje navedenog amandmana o autobusnim stanicama nema ni pravnog osnova jer:

1. Zakonom o cestovnom prijevozu FBiH ne može se utvrđivati šta predstavlja "javno dobro" općine na čijoj teritoriji se nalazi autobusna stanica. Odredbama člana 2. Zakona o javnim preduzećima FBiH (Sl. novine FBiH br. 8/05) utvrđeno je da "djelatnosti od javnog društvenog interesa utvrđuje općina, kanton i FBiH, svako u okviru svojih nadležnosti".

2. Predmet Zakona o cestovnom prijevozu FBiH ne mogu biti koncesije s obzirom na to da su one detaljno uređene Zakonom o koncesijama BiH, Zakonom o koncesijama FBiH i Zakonom o koncesijama kantona. Primjera radi, odredbama člana 3. stav 1. točka 13. Zakona o koncesijama FBiH u predmet koncesija uvršten je i javni linijski prijevoz osoba. Treba istaći da je pomenutim zakonom u članu 3. stav 2. regulisano da "Predmet koncesije može biti i pravo obavljanja djelatnosti komunalnih i drugih javnih službi što se utvrđuje propisom kantona".

3. Treba napomenuti da se javni linijski prijevoz obavlja u općinskom, kantonalnom, federalnom, međuentitetskom i međunarodnom cestovnom prijevozu, te se nadležnost regulira na različitim nivoima društveno političke zajednice (općine, kantona, entiteta i države). Zbog toga bi prihvatanjem ovog amandmana došlo do mijesanja nadležnosti u reguliranju pružanja usluga autobusnih stanica.

4. Zakonom o cestovnom prijevozu FBiH, članovima 60.-69., jasno je definirana uloga autobusne stanice u obavljanju javne funkcije pružanja usluga putnicima i prijevoznicima. Članom 65. stav 1. definirano je da: "Autobusna stanica mora, pod jednakim uvjetima, pružati svoje usluge svim prijevoznicima koji u registriranom redu vožnje imaju upisanu tu autobusnu stanicu, a po cjenovniku u ovisnosti od kategorije autobusne stanice". Ovim se eliminira bilo kakva

diskriminacija ili povlašteni položaj bilo kojeg prijevoznika.

U cilju stvaranja jednakih uslova za sve prijevoznike, te onemogućavanja "divljanja cijena" nametnutih od vlasnika autobusnih stanica, u članu 65. stav 3. Zakona jasno je definirano da će "Ministarstvo, na prijedlog asocijacije prijevoznika pri Privrednoj/Gospodarskoj komori FBiH, utvrditi maksimalne cijene usluga autobusnih stanica ovisno o kategoriji stanice".

Zakonom o cestovnom prijevozu FBiH, poglavlje VII, Kaznene odredbe, predviđene su visoke kazne za vlasnike autobusnih stanica koji se ne pridržavaju propisanih odredaba. Kao primjer navedimo da je članom 93. točka 9. predviđena kazna od 1.500 do 15.000 KM za pravno lice, odnosno od 1.000 do 2.000 KM za odgovorno lice ako "pruža usluge auto-stanice bez registrirane djelatnosti". Praktično, nepridržavanje bilo koje odredbe ovog Zakona, vezane za rad auto-stanica, za posljedicu ima znatne novčane kazne.

Pravilnikom o kategorizaciji autobusnih stanica definirani su uslovi koje autobusne stanice moraju ispunjavati da bi dobile pravo da pružaju usluge putnicima i prijevoznicima.

Dosadašnja praksa aktivne harmonizacije odnosa između prijevoznika, u okviru Federalne privredne/gospodarske komore i Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, rezultirala je uvođenjem reda u ovoj oblasti, izjednačavanjem uvjeta rada svih autobusnih stanica u FBiH, donošenjem Pravilnika o kategorizaciji autobusnih stanica, što je u nadležnosti Ministarstva, te, na kraju, utvrđivanjem maksimalnog nivoa cijena usluga autobusnih stanica, ovisno od kategorije koju posjeduju.

Stavljanje rada autobusnih stanica u nadležnost općina dovelo bi do ponovnog haosa koji bi rezultirao otvaranjem velikog broja "autobusnih stanica", neujednačenim i, ovisno od prijevoznika, visokim cijenama usluga i totalnom neravnopravnom statusu prijevoznika na području FBiH.

Amandman II Kluba izaslanika hrvatskog naroda

Predložena izmjena člana 9. Prijedloga zakona na naznačeni način

je neprihvatljiva iz slijedećih razloga:

- Obrazloženje uz amandman nije adekvatno. Predloženi tekst stava 2. člana 9. Prijedloga Zakona o cestovnom prijevozu u FBiH, istovjetan je tekstu člana 7. stav 1. u Zakonu o prijevozu u unutarnjem cestovnom prometu, koji je donesen 1998. godine i koji je na snazi.

- Trenutno se na cestama FBiH nalazi više vozila kojima se vrši prijevoz roba za vlastite potrebe, nego vozila kojima se obavlja javni prijevoz. To su, uglavnom, teška vozila, šleperi, prikoličari, cisterne, dostavna vozila i slično.

- Imajući u vidu da su tip vozila i kapaciteti za prijevoz roba za vlastite potrebe i prijevoznika koji vrše javni prijevoz ista, zašto bi postojala razlika u školskoj spremi za vozače, koji profesionalno rade u firmama koje vrše prijevoz za vlastite potrebe i profesionalno uposlene vozače u firmama koje obavljaju javni prijevoz.

Kao ilustraciju navodimo firme koje, po kapacitetima za vlastite potrebe, premašuju mnoge firme koje vrše javni prijevoz, a čije profesionalno vozno osoblje ne bi trebalo posjedovati identičnu spremu sa ostalim profesionalnim vozačima ("Sarajevska pivara", "Lijanovići", "Coca-cola", "Željezara Zenica", mnogi rudnici...)

- Veći broj ovih firmi obavlja i međunarodni prijevoz, za koji vozači koji obavljaju taj prijevoz, pored uvjeta navedenih federalnim propisima, moraju imati poseban ispit za upravljanje vozilima u međunarodnom prometu.

Amandman III Kluba izaslanika hrvatskog naroda

Član 10. Prijedloga Zakona:

- Dosadašnja iskustva pokazuju da su pojedini kantoni donosili svoje propise na osnovu važećeg Zakona, pozivajući se na njega, ali ti propisi često nisu imali nikakvog uporišta u Zakonu, a čak su znali biti i u suprotnosti sa njim.

- Po našem mišljenju, najbitnije je da se harmoniziraju propisi koji se donose na područjima kantona i da se jedinstveno primjenjuju na području cijele FBiH.

F. ĐIKIĆ

Potrebne edukacije o podizanju ekološke svijesti

Razmatran je Izvještaj o radu za 2005. godinu i Plan rada za 2006. godinu, zatim Informacija o izgradnji tvornice pašeta u Binježevu, a govorilo se i o:

- Izgradnji jedinstvenog sistema u skladu sa evropskim modelom liste Direktiva novog pristupa,

- Skici orijentacionog modela Sporazuma o funkcionalnoj saradnji i Okvirnog programa sistemskih istraživanja BiH.

Izvještaj o radu u 2005. godini je ocijenjen pozitivno. Za Plan rada za 2006. godinu date su sugestije i dopune.

- U okviru organiziranja EKO-BIS-a USK treba predvidjeti održavanje tematskih okruglih stolova, čime će se afirmirati uloga i rad Udruženja.

- Prioritet u narednim aktivnostima treba dati pokretanju inicijativa u rješavanju pitanja čvrstog otpada, deminiranja i slično.

- Predvidjeti održavanje tematskih okruglih stolova po kantonima.

- Plan treba tretirati upravljanje vodom, uključujući zaštitu voda i približavanje ovih problema građanstvu (na sjednice Odbora pozivati predstavnike u čijoj je nadležnosti ova problematika).

- Uspostaviti koordinaciju sa kantonalnim privrednim komorama, kako bi se, na izvjestan način, iskoordinirala okolinska pitanja i uspostavio rad na terenu, odnosno obezbijedio bliži kontakt sa privrednim subjektima.

- U skladu sa prostornim uređenjem i članovima 99. i 100. Zakona o zaštiti okoliša, koji se odnose na zaključivanje dobrovoljnih sporazuma, inicirati donošenje takvog sporazuma između Komore - UROU i Federalnog ministarstva za okoliš, za i u interesu privrednika, kako bi na prihvatljiviji način izvršavali svoje zakonske obaveze.

- Iz Plana treba isključiti uspostavu baze podataka za certificiranje, jer za to nisu stvoreni uslovi, odnosno ne postoji logistička podrška.

- Planom predvidjeti edukacije s ciljem podizanja okolinskih znanja i vještina u privredi i u populaciji "javnosti", prije

Treća sjednica Odbora Udruženja za razvoj okolinskog upravljanja -UROU održana je u Sarajevu, 20. decembra 2005. godine * Prisustvovali su predstavnici: JP Elektroprivreda HZ HB Mostar, PK Unsko-sanskog kantona, Agencije "Bios trendQ" Tuzla, JP Elektroprivreda BiH, Federalnog ministarstva prostornog uređenja i okoliša, Coca Cola HBCB-H, CETEOR i ANUBiH

svoga, o značaju njihove adekvatne primjene i ukupne dobrobiti koju donosi takav pristup.

- Što se tiče podrške CARDS i sličnim projektima, tražiti preko Evropske komisije učešće UROU-a u savjetodavnom smislu, naročito kad je riječ o donošenju prijedloga za izmjenu i dopunu legislativne koja se odnosi na segment okolinskog upravljanja, kako bi se eliminisala mogućnost da nam budu predloženi zakoni po sistemu "copy-paste".

- Potrebno je značajnije savjetodavno učešće UROU-a prema svim nivoima vlasti - od kantona preko Federacije, pa do države, kad je riječ o sistemu okolinskog upravljanja, a o problemima koji mogu imati uticaja na privredne subjekte.

Prisutni su informirani i o izgradnji tvornice pašeta "Argeta" u Općini Hadžići, na osnovu čega je Odbor zaključio da treba uputiti pismo kantonalnom ministarstvu da postupi u skladu sa propisima, s obzirom na to da je izdavanje okolinske dozvole za konkretan slučaj u njegovoj nadležnosti. To podrazumijeva i traženje na uvid potrebne dokumentacije, postupanje po članu 36. Zakona o zaštiti okoliša, koji podrazumijeva i obavještanje zainteresirane javnosti i slično. Odbor očekuje da će Kantonalno ministarstvo obavijestiti i ovo udruženje, o preduzetim aktivnostima, u skladu sa članom 36. pomenutog zakona.

Što se tiče ostalih tema, zauzet je stav da:

- Odbor podržava akt Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS, o izgradnji jedinstvenog sistema u skladu sa evropskim modelom liste Direktiva novog pristupa, te zaključuje da se pismo sličnog sadržaja uputi, ispred Udruženja i Komore, resornim federalnim ministarstvima, na dalje postupanje.

- Prof. dr Veselin Trinić je izvijestio o Projektu "Polazne osnove za izgradnju jedinstvenog istraživačkog prostora BiH", predstavlja završnu fazu globalnog projekta ANUBiH - "Pristup osnovama revitalizacije BiH", s osnovnim ciljem da se okupe domaći istraživački potencijali (razvijene nevladine organizacije sa područja cijele BiH), koji će, preko zaključenog sporazuma o suradnji u okviru Konzorcija, raditi i organizovano pristupati izgradnji jedinstvenog istraživačkog prostora u BiH.

Sugerise se i Udruženju za razvoj okolinskog upravljanja da bude jedan od potpisnika Sporazuma o formiranju Konzorcija.

Ovaj prijedlog izazvao je polemiku, u smislu da treba nuditi konkretne oblike suradnje po pojedinim projektima, koji će više biti u funkciji rješavanja privrednih pitanja, kao što su npr. transfer nove tehnike i tehnologije (BAT), izrade konkretnih projekata, upravljanje emisijom polutanata i otpadom i slično. Predloženo je da se uradi kvalitetan program školovanja i osposobljavanja - certificiranja odabrane grupe kadrova za rad u privredi ili resornim ministarstvima na poslovima iz domena okolinskog upravljanja.

Razmatran je i izvještaj eksperata Geološkog zavoda o opasnom kancerogenom ulju koje zagađuje tlo i vodu u FBiH, koji je objavljen u sredstvima javnog informiranja. Odbor će zatražiti od Federalnog ministarstva za prostorno uređenje i okoliš uvid u Elaborat o sanaciji posljedica piralena i pratiti dalje aktivnosti.

Mr N. ŠEHIĆ - MUŠIĆ

Održana sjednica Odbora

Udruženje reciklaže FBiH

U Sarajevu je, 24. januara, održana sjednica Odbora Udruženja reciklaže na kojoj je razmotreno nekoliko značajnih problema.

Zbog stanja na tržištu, ozbiljne konkurencije dijela domaćih kompanija u koje je uložen ino-kapital, nedovoljno kapitala u domaćim kompanijama, zahtjeva korisnika sekundarnih sirovina u BiH i inostranstvu i sličnih utjecaja, procijenjeno je da bi bilo dobro da kompanije iz FBiH koje se bave sakupljanjem i proizvodnjom sekundarnih sirovina, u

narednom periodu, na bazi dogovora, pronađu način za objedinjavanje-okrupnjavanje robnih fondova, kako bi mogli postići bolje uslove kod kupaca i povećati svoju konkurentsku sposobnost.

U vezi sa uvođenjem PDV-a ostala je nedoumica da li su kompanije iz ove djelatnosti, kod otkupa na malo za gotovinu, obavezne pratiti vrijednost otkupljene robe po svakom evidentiranom prodavcu, te će se u vezi s tim, preko Vanjskotrgovinske komore, postaviti upit Upravi za indirektno oporezivanje.

Razmatrano je stanje i rokovi u vezi sa realizacijom Zakona o upravljanju otpadom, Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti zraka i do sada završenih i objavljenih pravilnika. Konstatirano je da je, uglavnom, jasno šta treba činiti, ali da je stanje po kantonima i županijama šaroliko i na različitim nivoima primjene.

Analiziran je pregled uvoza i izvoza sekundarnih sirovina za cijelu BiH u 2005., kao i bilans za 2006. godinu.

F. Đ.

PREGLED IZVOZA I UVOZA I - XII/2005.

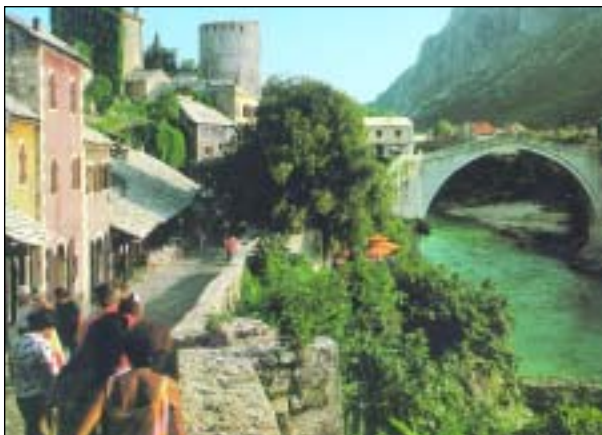
Tar. broj	NAZIV	JED. MJERE	BiH		BiH U 000 KM	
			IZVOZ	UVOZ	IZVOZ	UVOZ
47.07	Stari papir	Tona	13.613	31.848	1.936	5.356
72.04	Staro željezo	Tona	129.734	111.420	40.375	37.561
74.04	Bakar i legure bakra	Tona	6.424	350	24.773	891
76.02	Aluminij i legure aluminija	Tona	11.933	2.055	23.971	2.045
78.02	Olovo i legure olova	Tona	3.971	84	3.268	72
79.02	Cink i legure cinka	Tona	233	--	407	---
85.84	Akumulatori	Tona	2.945	8	966	226
UKUPNO:					95696	46151

BILANS ZA 2006. GODINU

Tar. broj	SEKUNDARNA SIROVINA	POTREBE ZA 2006. (T)			RASPOLOŽIVO	RAZLIKA	
		UKUPNO	DOMAĆE TRŽIŠTE	UVOZ		UVOZ	IZVOZ
72.04	Metalurško željezo	516.000	260.000	256.000	260.000	256.000	---
72.04	Livačko željezo	7.000	7.000	---	7.000	---	---
72.04	Stari liv-gus	8.900	8.900	---	8.900	---	---
47.07	Papir	50.000	37.000	25.000	37.000	25.000	12.000
78.02	Sekundarno olovo	4.000	4.000	---	6.000	---	2.000

Ugostiteljstvo i turizam

Održana XV sjednica

Na XV sjednici Strukovne grupe ugostiteljstva i turizma u P/GKFBiH, održanoj 19. januara u Mostaru, doneseni su zaključci za čiju realizaciju je potrebna pomoć federalnih ministarstava trgovine i financija. Prihvaćen je Izvještaj o radu 2005. i Program rada Strukovne grupe za 2006., s mogućim dopunama tijekom godine

Date su primjedbe na Prijedlog zakona o turističkoj djelatnosti, koje se odnose na članke 21., 22. i 23., što predstavlja opterećenje za agencije koje imaju velika potraživanja.

Naglašeno je da postoji potreba za certificiranim turističkim vodičima, kao i provjera njihovog općeg obrazovanja.

Još uvijek je evidentan problem neprijavljenih gostiju, kao i neuplaćenog novca od već naplaćene boravišne takse.

Neophodno je i ujednačavanje obilježavanja turističkih odredišta u cijeloj BiH.

Iz hotelijerstva i turizma se zalažu za agenciju koja bi osiguravala potraživanja i pomagala kreditiranjem otkup potraživanja.

Kada je riječ o PDV-u, traži se da P/GKFBiH i ministarstva za trgovinu i financije FBiH izmijene Pravilnik o primjeni Zakona o PDV-u, članak 84., stavak 3. (izlazna faktura za turističke agencije).

Predloženo je da se pismo iz Turističke zajednice Tuzla prosljedi nadležnim ministarstvima u FBiH kao podloga za promjene u PDV-u.

Na Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti nije bilo primjedbi. Zaključak je da treba puno podzakonskih akata da se oba zakona operacionaliziraju.

Prijedlog Zakona o razvoju male privrede jednoglasno je prihvaćen.

Traži se i formiranje domaće banke za servisiranje razvoja male privrede i poduzetništva.

D. B.

Strukovna grupa trgovine

Neophodno softversko rješenje za vođenje trgovačkih knjiga

Na XV sjednici Strukovne grupe trgovine, održane 26. januara u Mostaru, prihvaćen je izvještaj o radu za 2005. godinu, kao i Program rada za 2006. godinu, uz raspravu o kretanjima u trgovini u proteklom periodu

Privredna/Gospodarska komora FBiH trebala bi staviti na dnevni red trgovinu i preko svojih tijela tražiti razrješenje problema u ovoj grani privrede.

Završni računi trgovine, još od prije dvije godine, govore da ova djelatnost treba pomoć države jer se posluje s gubicima. Prodor stranih trgovačkih lanaca stavlja domaću trgovinu u nezavidan položaj.

Zaposlenost je značajna, a osobni dohoci su najniži u FBiH i u 2005. godini u ovoj djelatnosti iz koje se puni proračun države, koja se mora pobrinuti da trgovina ima ozbiljan tretman u programiranju budućeg razvoja. Strategija razvoja forsira uvozno-izvoznu komponentu, a zanemaruje domaće tržište.

Pomoć bi se ogledala u programiranju razvoja trgovine i njenim povezivanjem sa domaćim proizvođačima, a potrošačima bi se nudilo domaće.

Osjeća se potreba za formiranjem "agencije za osiguranje i otkup potraživanja", zbog visokih potraživanja od kupaca i primjene Zakona o PDV-u.

Od P/GKFBiH se zahtijeva da se uključi u storniranje Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačkih knjiga ("Službene novine FBiH", br. 26/05 i 60/05), čija je primjena trebala početi od 01. 11. 2005. godine, a pomaknuta je na početak 2006. Kako je primjena PDV-a počela, ne postoji potreba za trgovačkom knjigom trgovine na veliko. Da apsurd bude veći, Pravilnikom se zahtijeva ručno vođenje trgovačke knjige.

Zbog toga je neophodno softversko rješenje za trgovačke knjige koje bi ponudila ministarstva trgovine i financija u FBiH, a troškove bi dijelom snosila i trgovina.

Država bi trebala provoditi zakone, a ne prolongirati rokove za njihovu primjenu.

Ako postoje mogućnosti, trebalo bi formirati kreditne fondove sa povoljnim kamatnim stopama za premošćivanje likvidnosti u prvoj godini uvođenja PDV-a.

Zakon o razvoju male privrede prihvaćen je jednoglasno, uz primjedbu da bi trebalo formirati i banku za razvoj malog i srednjeg poduzetništva.

D. BANDIĆ

Veleprometnici lijekovima i farmaceutskim proizvodima

Zbog PDV-a moglo bi biti nestašice lijekova

Udruženje/Udruga veleprometnika lijekovima i farmaceutskim proizvodima P/GKFBiH, na sjednici održanoj 17. januara, razmatralo je: efekte primjene Zakona o porezu na dodatu vrijednost, primjenu Zakona o javnim nabavkama i primjenu propisa o ispunjavanju uvjeta za rad veleprometnika

Razmatrajući efekte primjene Zakona o PDV-u, kao i sagledavajući moguće posljedice, veleprometnici lijekova i farmaceutskih proizvoda konstatovali su da su se uvođenjem PDV-a uvjeti, realno, najviše pogoršali za ovu grupaciju unutar branše prometa lijekova. Jedinstvenog su mišljenja da će propisana stopa PDV-a od 17 odsto sigurno veleprometnike dovesti u još nepovoljniji položaj. Veleprometnici lijekova će prilikom uvoza, pored unaprijed plaćanja carine, garancijskih i ostalih troškova, morati plaćati i PDV. Imajući u vidu faktičku nelikvidnost kupaca, u pravilu zdravstvenih ustanova, te kašnjenje u plaćanju, veleprometnici će postati još nelikvidniji što će sigurno proizvesti nestašice lijekova. Ovo je oblast koja zahtijeva ispunjavanje posebnih uvjeta prostora, opreme i kadrova koje moraju ispunjavati veleprometnici lijekovima, što, inače, govori o velikim ekonomskim izdacima u bavljenju ovom djelatnošću.

Stoga je, poštujući i shvatajući socijalni status stanovništva, Udruženje uputilo dopis ministru zdravstva FBiH s prijedlogom da se lijekovi, ortopedska pomagala, medicinska oprema, medicinski potrošni materijal, konci i medicinska sredstva oporezuju nultom stopom.

Veleprometnici su složni i predlažu slobodno formiranje cijena, jer je ovo jedina oblast u kojoj je ograničena marža. Predlaže se i utvrđivanje referalnih cijena lijekova.

Udruženje je više puta tražilo pojašnjenje Zakona o javnim nabavkama koji nije dovoljno usaglašen sa Zakonom o lijekovima, pa dodatno stvara nered i anarhiju na tržištu, jer pojedine ustanove, bez obzira na nejasnoće, raspisuju tendere i dovode u neravnotežan položaj registrovane i neregistrovane veleprometnike. U vezi sa ovim su i rokovi plaćanja koji se navode u tenderima, npr. 210 dana, ali se i oni ne poštuju, pa se dešava da veći potrošači duguju i do jednu godinu. Smetnja je što se traži garancija za isporuku od dobavljača, a nema garancije u kojem roku će se izvršiti isplata. Zbog konkurencije na tržištu dobavljači ne koriste zakonom predviđene mogućnosti, npr.

tužba, a i to je dug period za naplatu ovih potraživanja. Pitanje usaglašenosti Zakona o javnim nabavkama BiH i Zakona o lijekovima FBiH treba hitno riješiti, tj. izuzeti eksplicitno lijekove iz Zakona o javnim nabavkama.

Raspravljajući o propisima koji regulišu ispunjavanje uvjeta za rad veleprometnika lijekovima, konstatovano je da je, 31. 12. 2005. godine, istekao rok za dobijanje odobrenja za rad. S obzirom na pojavu sive ekonomije u oblasti prometa lijekovima, Udruženje insistira na dosljednom poštivanju i provođenju zakona i podzakonskih akata o dobivanju odobrenja za rad. Izričito se zahtijeva poštivanje propisa o stavljanju lijekova u promet.

Udruženje Ministarstvu zdravstva FBiH predlaže kao nužno donošenje zakona o lijekovima na nivou BiH, formiranje agencije za lijekove na nivou BiH. Na ovaj način bi se, ako ne potpuno, a ono dobrim dijelom, uredilo jedinstveno tržište lijekova u BiH.

Neusaglašenost propisa o lijekovima u FBiH i RS onemogućava provođenje bilo kakvih mjera u oblasti cijena.

Udruženje predlaže ministru zdravstva da razmotri sve navedeno i da ih pismeno obavijesti o svom stavu i preduzetim aktivnostima.

M. IDRIZOVIĆ

Za uposlenike komora zapadnog Balkana

Završena Evropska akademija

sticanje još veće reprezentativnosti komorskog sistema u zemljama učesnicama Akademije.

Završnom modulu prisustvovali su, pored učesnika Akademije, predsjednik i potpredsjednik Gospodarske zbornice Slovenije, ambasador Velike Britanije u Ljubljani, ambasador BiH u Sloveniji, te eksperti i stručnjaci za pojedine oblasti koji su kao predavači učestvovali u realizaciji programa Akademije.

Akademija je ocijenjena kao uspješna i svim učesnicima su dodijeljene diplome koje su ocjena stečenih znanja i iskustava tokom proteklog perioda.

U organizaciji Gospodarske zbornice Slovenije, u saradnji sa Ambasadom Velike Britanije u Ljubljani, poslije godinu i pol završena je u Portorožu Evropska akademija za uposlenike komora zapadnog Balkana.

Kao rezultat znanja i iskustava stečenih u prethodnom periodu, predstavnici komora Srbije i Crne Gore, Makedonije i BiH prezentirali su svoju strategiju u procesu pridruživanja Evropskoj uniji. Sve komore su kao osnovni cilj utvrdile povećanje konkurentnosti privrednih subjekata kroz restrukturiranje, upoznavanje sa poslovanjem i standardima u EU, reorganizaciju komorskog sistema koji će omogućiti veću pomoć privrednim subjektima u procesu pridruživanja i

Seminar

O generalnim načelima WTO-a

U saradnji sa Projektom tehničke pomoći EU TDI i Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Privredna komora FBiH organizovala je seminar o statusu BiH u pristupanju WTO-u, kao i Sporazumu o poljoprivredi. Prvi je održan u prostorijama PKFBiH, u Mostaru.

Bio je posvećen generalnim načelima WTO-a i statusu BiH u pridruživanju u oblasti poljoprivrede. Predavači su bili eksperti EU TDI mr. Christopher Broxholme i Patrick Murphy.

“BiH bi ulaskom u WTO stekla pravo izvoziti na inozemna tržišta, skupa s ostalim članicama i to pod povoljnijim uvjetima, čime bi znatno doprinijela razvoju svog gospodarstva”, izjavio je predstavnik Ureda inicijative EU za izgradnju kapaciteta za razvoj trgovine i privlačenje stranih investicija u BiH Christopher Broxholme.

U ovom trenutku ove teme su važne za domaće proizvođače u BiH, kao i za administraciju na svim nivoima, te je seminar bio od koristi i za sve učesnike.

M. I.

O novoj web stranici na "Deutsche Welle"

Radio "Deutsche Welle" prepoznao je značaj za privredu FBiH novosti na web stranici Privredne/Gospodarske komore FBiH pod nazivom "Evropska unija". Tim povodom u cijelosti prenosimo intervju pod nazivom BiH bliža Evropi

Za Radio "Deutsche Welle" (DW) o novoj web stranici, koja tematizira evropske integracije i proces pridruživanja BiH Evropskoj uniji govori Mira Idrizović iz P/GKFBiH.

DW: Otkuda ideja da se počne sa Internet stranicom o Evropskoj uniji i bh. integracijama u Uniju?

Idrizović: Moram reći da je već poznato da je BiH u fazi priprema za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU. Cilj nam je da polako počnemo pripremati naše članove i poslovne subjekte, preduzeća, da shvate koje su to faze kroz koje moraju proći privredni subjekti kod prihvatanja standarda i pravnih okvira EU.

DW: Kako je izdiferenciran sadržaj vaše stranice?

Idrizović: Za početak, prvo želimo upoznati naše članstvo i sve one koji posjećuju našu stranicu sa osnovnim institucijama EU. Zatim, počeli smo sa zakonodavstvom EU, ali koje se isključivo odnosi na privredu, pa smo dali pregled direktiva. Dakle, dali smo novi pristup EU, dali smo pregled šta je to globalni pristup u EU itd. Pošto smo dobili od naše Direkcije za evropske integracije (DEI) dokument kojim se precizno definira pregovaranje i pristupanje EU, šta tačno ti pojmovi podrazumijevaju sa

osvrtno na zakonodavstvo, da bi naši članovi shvatili koji je teret na našem pregovaračkom timu prilikom pregovora o stabilizaciji i pridruživanju EU.

DW: Kome je namijenjena Internet stranica o Evropskoj uniji?

Idrizović: Prvenstveno članovima Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH, odnosno svim privrednim subjektima u BiH. Naime, P/GKFBiH je asocijacija privrednih subjekata sa područja FBiH. Međutim, to ne spriječava i ostale privredne subjekte, pravna lica da se upoznaju sa sadržajem naše stranice. Sve što je za nju korisno preuzimamo. Već nam se javlja određeni broj naših privrednih subjekata, bilo članova ili onih koji nisu članovi, jer su zainteresirani za pojedina saznanja o standardima i pravnom okviru EU.

DW: Iako je stranica tek zaživjela, imate li podatke o posjećenosti?

Idrizović: Još nemamo, ali većina sredstava informiranja, i štampanih i elektronskih, već je objavila ovu našu aktivnost, već su i auditorij upo-

znali sa sadržajem naše stranice, tako da planiramo nakon tri mjeseca punjenja ove stranice izvršiti analizu posjećenosti i preko anketnog upitnika spoznati mišljenje članica o ovoj našoj aktivnosti.

DW: Stranica se realizira u okviru P/GKFBiH. Postoji li u Republici Srpskoj slična online prezentacija?

Idrizović: Mislim da ne postoji slična, ali ima dio informacija koje se odnose na EU, baš zato što je aktualan moment upoznavanja cjelokupnog građanstva, stanovništva, BiH sa tim procesom.

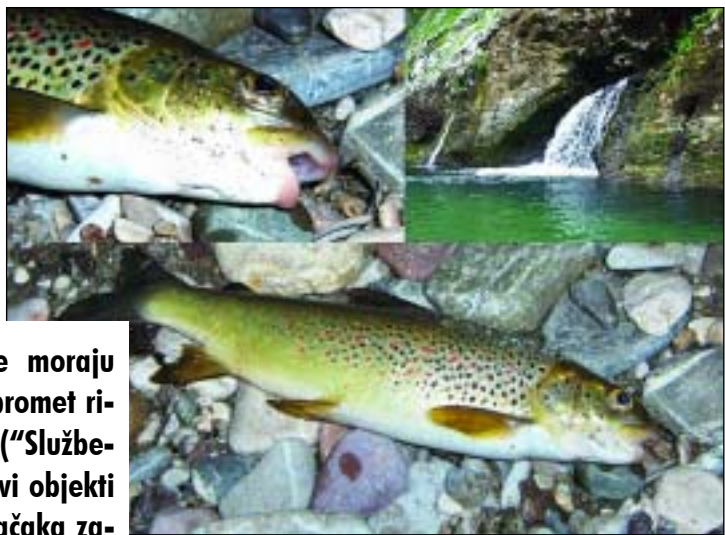
DW: Na određeni način bavite se evropskim integracijama i pridruživanjem BiH Uniji. Kada Vi Bosnu i Hercegovinu vidite kao punopravnu članicu Evropske unije?

Idrizović: To je teško odgovoriti. Mislim da su ovo prvi počeci, ali ako pitate mene osobno, ja mislim negdje najprije 2017. godine.

Pomenula bih da smo se uvezali sa Direkcijom za Evropske integracije (DEI) i postigli sporazum da pokušamo zajedničkim snagama olakšati privrednim subjektima ovaj tranzicijski period do pridruživanja.

Realizirani projekti

Stvaranje uvjeta za izvoz ribe

“Odlukom o veterinarsko-zdravstvenim uvjetima koje moraju ispunjavati objekti za uzgoj, proizvodnju i stavljanje u promet ribe i proizvoda od ribe, te rakova i proizvoda od rakova” (“Službeni glasnik BiH”, broj 5/04) članom 5. je propisano da svi objekti “moraju imati program određivanja vlastitih kritičnih tačaka za gađenja, koji se sastoji od: HACCP i SSOP programa, te program edukacije zaposlenih GMP”

Za ispunjenje uslova iz člana 5. pomenute odluke, USAID-LAMP je finansirao realizaciju projekta “Uspostava HACCP - sistema u uzgoju, distribuciji i isporuci ribe”. Projekat je realiziran od maja do kraja 2005. godine. Namjenska bespovratna sredstva dodijeljena su Grupaciji proizvođača ribe i riblje mladi Privredne/Gospodarske komore FBiH (osam ribogojilišta) i Grupaciji ulov i promet ribe Privredne komore RS (sedam ribogojilišta). U projektu je učestvovalo 15 preduzeća - ribnjaka iz BiH:

- RIZ KRAJINA d.o.o. Bihać,
- RIBA NERETVA d.d. Konjic,
- SALMON d.o.o. Ljubuški,
- LAKS d.o.o. Mostar,
- ANCORA COMMERCE d.o.o. Neum,
- KARAKA MARICULTURE-COMPANY d.o.o. Neum,
- TIP DEKORATIVA d.d. Prozor-Rama,
- RIBOGOJILIŠTE d.o.o. Bugojno,
- SLAPOVI d.o.o. Krupa na Vrbasu,
- TROPIC RIBARSTVO a.d. Banja Luka,
- AD RIBNJAK Prnjavor,
- AGROIMPEX d.o.o. Banja Luka
- PJ Barđača,
- BUTREX RIBARSTVO d.o.o. Trebinje,
- RIBARSTVO d.o.o. Bosanski Brod,
- Preduzeće za ribarstvo SANIČANI a.d. Prijedor.

Obuku je vodio “Q Project” d.o.o. iz Sarajeva, a realizacija se odvijala u četiri faze:

- Edukacija i snimanje higijenskih uvjeta i procesa u svim ključnim organizacijama (pojedinačno za svaki ribnjak);
- Izrada HACCP planova: dijagramiranja toka procesa, dokumentiranje i usaglašavanje “Analize i ocjenjivanje opasnosti i utvrđivanje kritičnih kontrolnih tačaka (CCP)”, dokumentiranje i usaglašavanje “Nadzora u kritičnim kontrolnim tačkama”;
- Izrada uputstava standardnog sanitacijskog operativnog programa i uputstva za preventivnu njegu i zaštitu ribe;
- Interna verifikacija HACCP.

Cilj ovih aktivnosti jeste približavanje Evropskom udruženju - EURO-FISH i stvaranje uvjeta za izvoz ribe na evropsko tržište. Realizacijom Projekta ostvarene su pretpostavke za ispunjenje uslova iz člana 5. “Odluke o veterinarsko-zdravstvenim uvjetima koje moraju ispunjavati objekti za uzgoj, proizvodnju, promet i stavljanje u promet ribe i proizvoda od ribe, te rakova i proizvoda od rakova”, a da bi se ispunili svi zahtjevi potrebno je sa Uredom za veterinarstvo BiH koordinirati dalje aktivnosti na izradi i donošenju metodologije za zvaničnu verifikaciju HACCP - sistema.

Održavanje uspostavljenog HACCP - sistema zahtijeva u narednom periodu investiranje u edukaciju HACCP - timova i svih uposlenih,

kao i u infrastrukturu, što se može efikasnije realizirati na nivou Grupacije proizvođača ribe i riblje mladi, nego pojedinačno.

Krajem decembra 2005. godine svim učesnicima u ovom projektu dodijeljeni su certifikati - kojim se potvrđuje da su uposlenici u ribogojilištima, u saradnji sa USAID - LAMP, uspješno obavili trening “Uspostava HACCP - uspostava sistema u uzgoju, distribuciji i isporuci ribe”.

M. MEŠANOVIĆ

Standard sigurnosti
hrane

HACCP
zaustavlja
izvoz iz BiH

Od početka godine zemlje EU primjenjuju standard sigurnosti hrane HACCP, što će predstavljati problem BiH izvoznici koji ne udovoljavaju tom međunarodnom standardu kvalitete

U Republici Srpskoj samo su četiri preduzeća (banjalučki Adria M, Golden metro, bijeljinski Spektar drinka i Mlijekoprodukt iz Kozarske Dubice) dobila potvrdu za taj standard kvalitete, a u Federaciji BiH samo Klas iz Sarajeva i Ledo iz Čitluka. Prema podacima V/SKBiH, prošlogodišnji uvoz prehrambenih proizvoda u BiH iznosio je 378 miliona eura, dok je izvoz bio 105 miliona eura.

S novim propisima zemalja EU smanjiti će se bh. izvoz u ovoj godini.

BAS EN ISO/IEC 17025

Prvi certificirani laboratorij za ispitivanja namirnica

Prvi ISO certifikat za obavljanje mikrobioloških i kemijskih ispitivanja živežnih namirnica u BiH uručen je Mikrobiološko-hemijskom laboratoriju za ispitivanje namirnica Kantonalne veterinarske stanice Sarajevo

Direktoru Kantonalne veterinarske stanice Sarajevo Josipu Krasnom zamjenik direktora Instituta za akreditaciju BiH Miloš Marković uručio je certifikat BAS EN ISO/IEC 17025. "Ovo je prva akreditacija laboratorije u području pregleda i ispitivanja živežnih namirnica u BiH koja je uspješno prošla sve faze ocjenjivanja u skladu sa evropskim i bh. pravilima akreditiranja", kazao je Marković i dodao da je Institut posebno zadovoljan stepenom obučenosti osoblja, kvalitetom i kompletnošću opreme, što je dobra garancija za uspješan rad laboratorije. Direktor Kantonalne veterinarske stanice Sarajevo poručio je građanima da je njihovo zdravlje, kada su u pitanju živežne namirnice, "u sigurnim rukama", jer neće biti nikakve opasnosti da se konzumira ono što bude ispitano u ovoj laboratoriji. "Sarajevo je sada u poziciji da ravnopravno radi kao i ostali, slični laboratoriji širom

Evrope", kazao je Krasni.

Sva ispitivanja namirnica se obavljaju na način kojim se ispunjavaju zahtjevi međunarodnog standarda ISO 17025 i zadovoljavaju potrebe klijenata, državnih organa i Instituta za akreditiranje BiH. Ukupno je akreditirano 39 ispitnih metoda, od čega je 11 mikrobioloških, 22 hemijske i šest imuno-enzimskih kojim se utvrđuje prisustvo patogenih bakterija, plijesni i gljivica, te rezidua: antibiotika, kemoterapeutika, hormona, pesticida, mikotoksina i bakterijskih toksina u poljoprivrednim i životinjskim proizvodima, hrani i piću, te stočnoj hrani. Ove godine laboratorij je uspješno implementirao i više kompetitivnih imuno-enzimskih metoda za detekciju, izuzetno opasnih po zdravlje rezidua mikotoksina (aflatoksina i ohratoksina). Laboratorij je u svom radu neovisan i niko ne može uticati na neovisnost prosuđivanja rezultata ispitivanja i integriteta u vezi sa njegovom djelatnošću i ispitivanjem.

Od 2006. do 2010. godine u FBiH

Srednjeročna strategija razvoja agrara

Kako agroindustrijski sektor uvesti u život? Kako proizvoditi kvalitetnu hranu prihvaćenu na domaćem i inostranom tržištu, poboljšati vanjskotrgovinsku bilansu, osigurati standard poljoprivrednim proizvođačima, stvoriti uvjete i dati doprinos ulasku WTO i EU?

Sve su ovo pitanja koja se nameću kako bi poljoprivredna proizvodnja u narednom periodu dobila svoje mjesto u razvoju koje joj i pripada. Stoga se nameće i hitnost iznalaženja strategije razvoja poljoprivrede.

Razvoj poljoprivrede i sektora hrane u cjelini na prostoru Federacije BiH od 2006. do 2010. godine prezentiran je u Mostaru. Strategiju razvoja prezentirao je prof. dr. Vjekoslav Selak, sa predstavnicima Poljoprivrednog fakulteta i Instituta iz Sarajeva, Agronomskog fakulteta i Instituta iz Mostara, te Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Prijedloge i primjedbe iz rasprave Radna grupa će ugraditi u Srednjeročnu strategiju razvoja poljoprivrede u FBiH od 2006. do 2010. godine.

M. M.

Vijeće ministara BiH

Zaštita mlinske industrije

Vijeće ministara BiH je usvojilo Pravilnik o posebnim uslovima evidentiranja i obilježavanja brašna koje se proizvodi i stavlja na tržište, koji je predložilo Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. Donošenjem ovog pravilnika želi se uvesti red u ovoj oblasti, efikasnije zaštititi domaći proizvođači iz mlinske industrije koji posluju u skladu s propisima i suzbijati siva ekonomija. Pravilnikom se uređuje način i postupak evidentiranja i obilježavanja evidencijskim markicama brašna koje se proizvodi i stavlja na tržište, uvozi ili izvozi, zatim oblik i sadržaj evidencijske markice, naknada troškova izrade, način njihovog izdavanja, te vođenje evidencije o izdatim i iskorištenim markicama.

U FBiH

Smanjena proizvodnja i prodaja šumskih sortimenata

Ukupna proizvodnja šumskih sortimenata u Federaciji BiH, od januara do novembra 2005. godine, u odnosu na isti period 2004., manja je za 159.000 kubnih metara ili 7,5 odsto. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, proizvodnja sortimenata od četinara je manja za 116.000 kubnih metara, a proizvodnja sortimenata od lišćara za 42.000 kubnih metara. Ukupna prodaja šumskih sortimenata u FBiH od januara do novembra, u odnosu na isti period godinu ranije, manja je za 145.000 kubnih metara ili sedam odsto. Prodaja sortimenata od četinara manja je za 84.000 kubnih metara, a prodaja sortimenata od lišćara za 55.000 kubnih metara.

Prirodna okolina i resursi

Zajednički ciljevi

Zemlje zapadnog Balkana i susjedne zemlje u Evropskoj uniji dijele isti vazduh, iste rijeke i ista mora. Poštovanje prirodne okoline je preduslov zdravlja svih u regionu. Razborito vođena politika i praksa očuvanja i upotrebe prirodnih resursa može da obezbijedi bolji život budućim generacijama.

Osim što je rezultat direktna korist za region, kao što je npr. redukovanje zagađenja, politika podsticanja održivog razvoja pomoći će zemljama zapadnog Balkana da krenu putem evropske integracije. Poboľšana briga za prirodnu okolinu u sistemu transporta, takmičenja, zaštite potrošača ili regionalni razvoj, je način da ove zemlje uspješno koriste standarde evropske porodice kojoj žele da se pridruže. U isto vrijeme, region predstavlja jedinstveno stanište sa svojim pješčanim dinama, estuarijima, lagunama, ritovima i šumama, a svrha očuvanja ovih prirodnih resursa ne tiče se samo regiona nego i ostatka Evrope, kao i svijeta u cjelini.

Raspodjela pomoći

Evropska unija je potrošila 113 miliona eura od 2000. do 2004. godine kao pomoć razvoju politike zaštite prirodne okoline i infrastrukture u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji, te Srbiji i Crnoj Gori. Veći dio pomoći dodijeljen je u sklopu programa EU poznatog kao "Pomoć Zajednice za obnovu, razvoj i stabilizaciju" - CARDS - uz obavezu dodjele 4,65 milijardi eura između 2000. i 2006. godine.

Izazovi

Održivi razvoj kojeg čini suština politike EU, a temelj je i ravnoteže razvoja širom svijeta, može da se postigne samo ako se na odgovarajući način pristupa pitanjima očuvanja prirodne okoline. Ali, planiranje zaštite prirodne okoline nije do sada bilo u prvom planu politika zemalja

EU je za četiri godine potrošila 113 miliona eura za pomoć razvoju politike zaštite prirodne okoline i infrastrukture u zemljama Balkana * Rješavanje problema odlaganja smeća traži više od opreme - obuka vezana za korištenje i održavanje te opreme jednako je značajna kao i obezbjeđenje zakonskog okvira za ovu oblast

zapadnog Balkana. Zanemarivanje razmatranja zaštite prirodne okoline ostavilo je mnoge ožiljke, i vidljive i nevidljive kada je stopa zagađenja visoka, ne radi se samo o privrednim ili estetskim pitanjima, nego i o ozbiljnoj prijetnji zdravlju.

Na primjer, sve dok ovce pasu zatrovano travu oko napuštenih industrijskih zona, postoji rizik za svakoga ko se hrani njihovim proizvodima. Nedostatak efikasnog planiranja urbanizacije omogućava ilegalnu gradnju koja se širi oko gradova. Neefikasnost u provođenju politike zaštite prirodne okoline dovodi do erozije tla i štete u oblasti agrara.

Potrebno je da zemlje regiona obrate pažnju na pitanja zaštite prirodne okoline prije nego što se situacija pogorša. Ali, često im nedostaju kapaciteti, pregled stanja, prikupljanje podataka ili kapaciteti da artikuliraju i primijene savremene propise. U ovom regionu, procedure i discipline kojima se podstiče održavanje prirodne okoline često su novi i nepoznati koncepti.

Odgovor Evropske unije

Evropska unija je, uglavnom, u sklopu programa CARDS, obezbijedila pažljivo ciljanu pomoć kako bi

zemlje regiona utvrdile najefikasnije načine suočavanja sa tako velikim izazovima kakve predstavljaju zaštita prirodne okoline i održivi razvoj.

Mada se pomoć sastojala u finansiranju, to je samo dio pristupa ovim pitanjima. Izazovi kao što su rješavanje pitanja odlaganja smeća traže više od opreme - obuka vezana za korištenje i održavanje te opreme jednako je značajna kao i obezbjeđenje zakonskog okvira za ovu oblast.

Poboľšavanje zaštite prirodne okoline u regionu podjednako traži stručno upravljanje i promjenu stava kao i finansiranje. Upravo u tome jeste značaj iskustva koje je EU stekla unutar svojih granica, naročito u radu sa novim zemljama članicama iz centralne i istočne Evrope. Dogovoreni su ciljevi kako u vezi sa razrješavanjem urgentnih problema tako i postepenog prihvatanja i postupanja po standardima EU.

Poboľšavanje provođenja politike zaštite prirodne okoline i korištenja prirodnih resursa zavisi od jačanja institucija - utvrđivanja da se zakoni primjenjuju i imaju efekta, podsticanje sistema nadziranja i inspekcije stepena zagađenosti, i bolje planiranje u gradovima i na regionalnom nivou, tako da fizička ulaganja budu efikasna.

Svrha pomoći EU jeste da se fokusira na aktivnosti od realnog značaja. Dok studije o stepenu zagađenosti i strategijama odlaganja čvrstog otpada mogu da budu važan dio planiranja, poboľšanja u operacionalizaciji vođenja politike zaštite prirodne okoline, uglavnom, dolaze od posebnih ulaganja u infrastrukturu u svakoj od opština ili preduzeća, posebno.

Praktična pomoć

Urgentna pažnja je posvećena "žarištima" koja predstavljaju direktnu prijetnju - poput lokalne kontaminacije uzrokovane prisustvom teških kovina i drugih sporednih produkata zastarjelih industrija. Zbog

lošeg rukovanja proizvodnim postrojenjima, tlo je ispunjeno opasnim koncentracijama hemikalija, ugrožavajući i ljude i životinjski svijet u neposrednom okruženju, a istovremeno predstavljaju prijetnju podzemnim vodama i rijekama. Dodijeljenim sredstvima omogućene su hitne popravke, u sklopu programa "quick-start" kojima su osigurani fondovi kako bi se privukla pažnja banaka, međunarodnih finansijskih institucija i nevladinih organizacija. Vladama je pružena pomoć u provođenju reformi zakonodavstva kako bi se sankcionisali takvi vidovi zagađenja.

Dugoročna rješenja su obezbijeđena podsticanjem rada ministarstava, kako bi djelovala u pravcu poboljšavanja kvalitete vode, redukovanja zagađenja zraka i poboljšavanja politike odlaganja otpada. Ovo građenje institucija odvija se u formi poduke i prateće podrške u vidu ulaganja, stvaranja zakonskog okvira kojim bi bila obuhvaćena sva preduzeća, i privatna i državna, i kojim bi se omogućilo uspješno sankcionisanje prekršilaca zakona o zaštiti prirodne okoline.

EU je uključena u podučavanje osoblja manjih banaka i lokalnih organa vlasti o tome kako nabaviti, posuditi i nadzirati upotrebu novca za projekte o zaštiti prirodne okoline, čime se regionu pomaže da obezbijedi kredite institucija poput Evropske banke za obnovu i razvoj. Ovo stručno usavršavanje na lokalnom nivou postalo je neophodno kako bi se premostio jaz nastao kada su zemlje prestale da se oslanjaju na sve manje donacije humanitarne i urgentne pomoći, a privreda okrenula nezavisnosti.

Imajući u vidu da je regionalna saradnja bitna za suočavanje sa rizicima koji predstavljaju međudržavnu prijetnju, posebno kada se radi o zagađenju voda i vazduha, EU podstiče regionalnu saradnju i međudržavne projekte kako bi državni organi naučili da efikasno rade zajedno.

Regionalni pristup je središnji dio plana očuvanja brojnih nacionalnih parkova i jezera koji obuhvataju granična područja više zemalja.

Usaglašavanje prioriteta na regi-

onalnom nivou bilo je bitno sredstvo modernizovanja politike zaštite prirodne okoline i saradnja je podsticana kao instrumenat zajedničkog rada ministarstava, parlamenata i nevladinih organizacija širom regiona. Time je dat precizniji profil zaštite prirodne okoline na nivou država i omogućena je razmjena ideja u traženju najpovoljnijih rješenja za zajedničke probleme. U isto vrijeme, podsticana je regionalna solidarnost i razumijevanje u mnogo širem smislu.

EU pomaže unapređenju shvatanja da ove mjere moraju da budu samofinansirane, da treba uključiti odgovarajuće mehanizme poput tarifa, opcije državno-privatnih partnerstava i privatizaciju ili koncesije o zakupu.

Posebним mehanizmima jačanja dopunjava se pomoć EU regionu. Regionalni program obnove i zaštite prirodne okoline za jugoistočnu Evropu (The Regional Environmental Reconstruction Programme for South Eastern Europe REReP) omogućava poboljšavanje politike zaštite prirodne okoline u okviru građenja institucija, mjera za podizanje svijesti o potrebi zaštite prirodne okoline u građanskom društvu, i međudržavne saradnje, i podstiče osjećaj hitnosti u okviru regionalnih obaveza i uvezanosti politike koju vode ministarstva za zaštitu prirodne okoline. Regionalna mreža iskusnijih zaposlenika i stručnjaka se razvija i zemlje učestvuju u aktivnostima Evropske agencije za pitanja prirodne okoline (European Environment Agency) čime se omogućava da prikupljeni podaci budu konzistentni sa normama EU. Kao dio strategije za očuvanje resursa regionalnih voda, stručni tim DABLAS (Dunav - Crno more) je utvrdio zajedničke prioritete.

Izgledi za budućnost

Obnovljene privredne aktivnosti u regionu, takođe, će povećati i izazove zaštite prirodne okoline. Riječ je o osmišljavanju struktura, mehanizama i disciplina zaštite prirodne okoline danas kako bi se sutra izbjegle štete. Programom CARDS postavljeni

su ciljevi na regionalnom nivou i artikulisan je niz državnih reformi koje bi konačno trebalo da se provedu. Time bi se garantovala zdrava prirodna okolina u regionu i zemljama omogućilo usaglašavanje sa propisima EU, kao i evropskim i međunarodnim standardima i najefikasnijom praksom.

Ekologija u BiH

Ekologija se u BiH ne smatra profitabilnim interesom, te su pitanja očuvanja i zaštite prirodne okoline često na niskom mjestu liste prioriteta u planiranju rada Vlade. Zato je EU finansirala projekat vrijedan 1,7 miliona eura koji se u zemlji provodi od 2003. do 2005. zbog podizanja svijesti o problemima zaštite i očuvanja prirodne okoline i uspostavljanja veza zaštite prirodne okoline i održivosti privrede.

Direktni ciljevi su centralna vladina ministarstva nadležna za pitanja prirodne okoline, ali širi zadatak je poboljšavanje koordinacije - sa drugim sličnim projektima, jačanje održive politike zaštite i očuvanja prirodne okoline širom BiH.

Zaposlenim je potrebna obuka, politika očuvanja i zaštite prirodne okoline treba da se definiše, a potrebno je donijeti i nove propise koji se odnose na zaštitu prirodne okoline. Zato će projektom biti organizovano savladavanje vještina i vođenje studije slučaja u nekoliko odabranih preduzeća u kojima je moguće primjetno smanjiti zagađenja. Time bi trebalo da se pokaže da je moguće kombinovati uspješan poslovni angažman sa visokim ekološkim i standardima očuvanja i zaštite prirodne okoline.

Rezultati će biti dogovori o prioritetima koji se odnose na očuvanje i zaštitu prirodne okoline, bolje definisanje mogućnosti kojima to može da se postigne, uz pokazatelje o procjeni troškova i osmišljavanje posebne politike preporuka. U isto vrijeme, biće osmišljene metode preciziranja javnog i institucionalnog profila zaštite prirodne okoline.

/Iz Publikacije Evropska unija i zapadni Balkan/

Iz Ministarstva prostornog uređenja

Rokovi za izdavanje okolinske dozvole

Rokovi za podnošenje zahtijeva za izdavanje okolinske dozvole za pogone i postrojenja koja imaju izdate dozvole prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša ("Sl. novine FBiH", broj 33/03)

Federalno ministarstvo prostornog uređenja i okoliša je u decembru 2005. godine objavilo:

- Pravilnik o rokovima za podnošenje zahtijeva za izdavanje okolinske dozvole za pogone i postrojenja koja imaju izdate dozvole prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 68/05).

- Pravilnik o uvjetima za podnošenje zahtijeva za izdavanje okolinske dozvole za pogone i postrojenja koja imaju izdate dozvole prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj 68/05).

Svi postojeći pogoni i postrojenja koji su definirani članovima 4., 6., 8. i 9. Pravilnika o pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/04), obavezni su da podnesu zahtjev za izdavanje okolinske dozvole u zakonom predviđenom roku i na način koji je propisan navedenim pravilnicima.

Kontakt:

Federalno ministarstvo prostornog uređenja i okoliša

Sektor okoliš

M. Tita 9a, Sarajevo

Telefon/faks: 033/ 215 529

www.fmpuio.gov.ba

NIJAZ ABADŽIĆ

- In memoriam -

"Uz vrijedne i ponosne ljude, za BiH su prirodna bogatstva i izvorne prirodne ljepote ono najdragocjenije što ima ova zemlja. Ako ne može biti velika država, ako ne može biti ekonomski moćna država, BiH može biti dijamant - država, kao dragi kamen lijepa, skupocjena i tražena zbog svoje raznolikosti i autentičnosti.

Za takvo poimanje bogatstva i kvaliteta, razvoja i budućnosti, potreban je novi svjetonazor, nova pojedinačna i društvena svijest, nova politička, radna i opšta kultura, novi moral i senzibilitet svakog čovjeka i svih ljudi zajedno..." Tako je govorio Nijaz Abadžić, uvjeren da će vlastitim angažmanom utjecati na promjenu ponašanja ljudi, prije svega, u njihovom uništavajućem odnosu prema svom okolišu.

Komora je imala čast i privilegiju da koristi znanja i umijeće ovog čovjeka.

Ostaće zapamćeno njegovo nadahnuto obraćanje prisutnim u prepunoj sali Komore, na savjetovanju o temi Ekologija i turizam, održanom sredinom 2003. godine, popularišući i ovom prilikom neophodnost koegzistencije između ekologije, tehnologije, ekonomije i odgovornijeg odnosa prema prirodi i okolišu, što je jedino moguće prihvatanjem filozofije održivog razvoja, kao strateškog razvojnog puta.

Odajući zahvalnost za suradnju i pomoć ovom velikom čovjeku, u našim nastojanjima da razvijamo okolinsko upravljanje, pridružujemo se već izrečenoj misli da je Nijaz Abadžić nesumnjivo čovjek budućnosti, neko ko je uranio da za nas ne bi bilo kasno.

*Skupština i Odbor Udruženja za razvoj
okolinskog upravljanja i Kolektiv P/GKFBiH*

Zakoni i propisi

Prijedlog zakona o Upravi za indirektno oporezivanje

Dom naroda Parlamenta BiH je usvojio Prijedlog zakona o Upravi za indirektno oporezivanje.

Ovim zakonom se regulira nadležnost, organizacija i rukovođenje Upravom za indirektno oporezivanje, kao i prava i dužnosti zaposlenih, te upravljanje ljudskim potencijalima. Uprava ima status pravnog lica, sjedište joj je u Banjoj Luci, a za svoj rad, preko Upravnog odbora, odgovora Vijeću ministara BiH.

Prijedlog izmjena Zakona o PDV-u

Vijeće ministara BiH utvrdilo je Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost (PDV).

Prijedlog zakona biće upućen u parlamentarnu proceduru na usvajanje.

Prema Prijedlogu zakona, knjige, brošure, časopisi i publikacije naučnog, umjetničkog, kulturnog i obrazovnog karaktera, službena glasila, dnevna i nedjeljna štampa, na osnovu mišljenja Upravnog odbora, a na prijedlog nadležnog entitetskog organa, oslobađaju se od PDV-a u iznosu od 17 odsto.

Zakon o održivom šumarstvu povučen iz procedure

Vijeće ministara BiH je prihvatio prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa za povlačenje Prijedloga zakona o održivom šumarstvu iz parlamentarne procedure. Prijedlog će se uputiti Parlamentarnoj skupštini BiH.

Jedan od razloga za povlačenje ovog zakona jeste stav eksperata koji su na javnoj raspravi ocijenili da ovaj zakon neće riješiti problem izvoza trupaca iz BiH i eliminirati ilegalne aktivnosti u ovoj oblasti.

Potrebno je odredbe zakona potpuno usaglasiti s evropskim standardima jer bi djelimično usaglašavanje sa zakonodavstvom EU zahtijevalo značajne izmjene bh. legislative u ovoj oblasti.

Prijedlog zakona o zaštiti potrošača u BiH

Dom naroda Parlamenta BiH je usvojio Prijedlog zakona o zaštiti potrošača u BiH, čije donošenje predstavlja jedan od 16 uvjeta iz Studije izvodljivosti Evropske komisije.

Ovim zakonom se na jedinstven način propisuju prava i zaštita potrošača (fizičkih osoba), koja su slobodna u kretanju i kupovini robe, usluga i kapitala na jedinstvenom trgovačkom prostoru BiH.

Propisane su obaveze i odgovornosti za sve pravne i fizičke osobe koje prodaju ili isporučuju proizvode, prodaju ili pružaju usluge, uvoze u BiH proizvode ili usluge, ili izrađuju gotove proizvode, ili sirove dijelove proizvoda, nabavljaju sirove proizvode za proizvodni postupak, te svakog proizvođača koji u nabavilačkom lancu u njihovom zajedničkom poslovanju utiče na sigurnost proizvoda na tržištu.

Nacrt zakona o ugostiteljskoj djelatnosti

Cijeneći da je potrebno zasebno, te bolje i preciznije nego do sada, regulirati djelatnost ugostiteljstva, Vlada

Federacije BiH je utvrdila Nacrt zakona o ugostiteljskoj djelatnosti i uputila ga u parlamentarnu proceduru.

Ova djelatnost je do sada, zajedno sa oblašću turizma, bila regulirana u jedinstvenom zakonu.

Nacrtom zakona uređuje se obavljanje i uvjeti za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, osnivanje i prestanak rada ugostiteljske radnje, poslovni prostor, razvrstavanje i kategorizacija ugostiteljskih objekata, ugostiteljske usluge u domaćinstvu, u seoskom domaćinstvu i na plovnom objektu.

Nacrt zakona o vrijednosnim papirima

Donošenje novog cjelovitog zakona o vrijednosnim papirima, koji je Vlada FBiH u formi Nacrta uputila u parlamentarnu proceduru, proizilazi iz potrebe promjena sada važećeg zakona uslijed razvoja tržišta kapitala kod nas, kao i njegovog harmoniziranja sa istovjetnim zakonom čije je donošenje u proceduri u Republici Srpskoj.

Njime se regulira izdavanje vrijednosnih papira, poslovi s ovim papirima i ovlaštene učesnici na tržištu vrijednosnih papira, promet vrijednosnih papira i javnost rada u ovom prometu, zaštita interesa nositelja prava iz vrijednosnih papira i investitora na tržištu vrijednosnih papira, kao i poslovi Registra vrijednosnih papira u FBiH, te ovlaštenja Komisije za vrijednosne papire FBiH.

Istovremeno, prvi put se definira emisija vrijednosnih papira stranog izdavatelja, kao i emisija izvan FBiH.

Proširen je i krug poslova koje mogu obavljati profesionalni posrednici i data mogućnost šireg djelovanja banaka u odnosu na druge učesnike u prometu vrijednosnim papirima.

Prijedlog Zakona o javnim nabavkama

Dom naroda Parlamenta BiH usvojio je Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o javnim nabavkama kojeg je u istom tekstu ranije usvojio Zastupnički dom.

Ovom izmjenom za tri mjeseca je produžen ranije utvrđeni devetomjesečni rok za formiranje agencije za javne nabavke i ureda za razmatranje žalbi, tako da sada taj rok iznosi 12 mjeseci.

M. IDRIZOVIĆ

Zavod za statistiku FBiH

Viši troškovi života

Industrijska proizvodnja u FBiH u decembru 2005. u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz prošle godine viša je za 14,5 odsto, u odnosu na proizvodnju iz decembra 2004. je viša za 5,1 odsto, a u odnosu na novembar 2005. za 5,5 odsto

Industrijska proizvodnja u 2005. u FBiH u odnosu na 2004. viša je za 6,1 odsto.

Prema kadrovskoj evidenciji, ukupan broj zaposlenih u 2005. u FBiH je 387.083 osobe. Krajem novembra 2005. u FBiH na evidencijama službi za zapošljavanje bilo je 346.596 nezaposlenih osoba, što predstavlja povećanje za 302 osobe ili 0,09 odsto u odnosu na prethodni mjesec. Učestće stručnih osoba u ukupnom broju nezaposlenih je 220.141 ili 63,52 odsto, a nestručnih 126.455 ili 36,48 odsto.

Krajem novembra 2005. poslovni subjekti iskazali su potrebe za 1.235 radnika, tako da je na jednu prijavu potreba za radnicima u tom mjesecu bio 281 radnik koji traži zaposlenje.

Ukupne cijene na malo u decembru 2005. više su za 0,1 odsto u odnosu na prethodni mjesec, s tim da su cijene poljoprivrednih proizvoda više za 2,6 odsto, industrijskih prehrambenih proizvoda za 0,4, usluga za 0,3 i pića za 0,1 odsto, dok su cijene industrijskih neprehrambenih proizvoda niže za 0,3 odsto. Ukupne cijene na malo u decembru 2005. su više za 4,5 odsto u odnosu na prosječne cijene iz 2004. godine.

Ukupni troškovi života u decembru 2005. su viši za 0,8 odsto u odnosu na prethodni mjesec, s tim da su troškovi života za robu viši za 1,0 odsto, usluge za 0,1 odsto, ishranu za 2,3 odsto, duhan i piće, opremu stana i higijenu i negu zdravlja za 0,1 odsto.

Troškovi života za prijevozna sredstva, prijevozne poštanske i telekomunikacijske usluge niži su za 0,4 odsto.

Troškovi života za odjeću i obuću, stan, ogrev i osvjtljenje i obrazovanje i kulturu nisu se mijenjali u decembru 2005. u odnosu na novembar iste godine.

Ukupni troškovi života u 2005. su viši za 2,7 odsto u odnosu na prosječne troškove iz 2004. godine.

U novembru lani

Prosječna plaća

568,96 KM

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom za novembar 2005. godine u FBiH iznosila je 568,96 KM. U toku novembra 2005. došlo je do povećanja prosječne mjesečne isplaćene neto plaće za 0,69 odsto.

Najviša prosječna neto plaća u novembru 2005. zabilježena je u Kantonu Sarajevo i bila je 712,16 KM, zatim u Hercegovačko-neretvanskom 641,90 KM, a najniža u Zeničko-dobojskom 448,17 KM.

U decembru

Potrošačka korpa

460,75 KM

Izdaci za potrošačku korpu u decembru prošle godine iznosili su 460,75 KM, što je za 3,58 KM ili za 0,8 odsto više u odnosu na novembar iste godine, kada su iznosili 457,17 KM.

Prema podacima Zavoda za statistiku FBiH, posmatrano po sjedištima kantona, za potrošačku korpu je u decembru lani najviše trebalo izdvojiti u Mostaru 492,85 KM, zatim u Livnu 490,17 KM, u Širokom Brijegu 481,76 KM, a najjeftinija potrošačka korpa je bila u Goraždu 424,72 KM.

Korpu potrebnih proizvoda čine najvažnije životne namirnice i ona, po sadržaju i količinama predstavlja minimum potreba za obnavljanje energije koja se potroši radom, a koju su izračunali stručnjaci za ishranu.

Nezaposlenost veća za 0,25 odsto

Prema podacima Zavoda za zapošljavanje FBiH, u decembru 2005. sa evidencije službi za zapošljavanje uposlana su 2.252 nova radnika, što je za 481 osobu ili 17,60 odsto manje u odnosu na novembar.

U dvanaestom mjesecu 2005. poslodavci su tražili 828 novih radnika, što je za 407 osoba ili 32,96 manje u odnosu na prethodni mjesec.

Službama za zapošljavanje u tom mjesecu organizacije - poslodavci su podnijeli 1.154 prijave o prestanku radnog odnosa po svim osnovama utvrđenim Zakonom o radu, što je za 151 osobu ili 15,05 odsto više u odnosu na novembar 2005. godine.

Krajem decembra 2005. godine u FBiH na evidencijama službi za zapošljavanje bilo je 347.478 nezaposlenih, što predstavlja povećanje za 882 osobe ili 0,25 odsto u odnosu na mjesec ranije.

Prema podacima Zavoda za statistiku FBiH, dobivenih od organizacija - poslodavaca, u oktobru 2005. u FBiH bilo je zaposleno 387.275 radnika. U privredi ih je bilo uposlano 216.179 ili 55,82 odsto, a u neprivredi 171.096 ili 44,18 odsto.

Broj zaposlenih u oktobru 2005. u odnosu na prosjek 2004. godine manji je za 1.035 ili 0,27 odsto, a u odnosu na septembar 2005. manji je za 266 ili 0,07 odsto.

Tuzlanski kanton

Posmatrano po kantonima, najveći broj registrovanih nezaposlenih osoba evidentiran je u Tuzlanskom kantonu, 84.085 ili 24,20 odsto, Zeničko-dobojskom 67.952 ili 19,56 odsto i Kantonu Sarajevo 67.537 ili 19,44 odsto, a najmanji u Bosansko-podrinjskom 4.783 ili 1,38 odsto.

Agencija za statistiku BiH

Razmjena u prošloj godini

Tokom 2005. BiH je ostvarila izvoz u vrijednosti 3,7 milijarde KM, što je za 25,6 odsto više u odnosu na isti period 2004., dok je uvoz iznosio čak 11,1 milijardi KM, što je za 18,6 odsto više u odnosu na isti period prethodne godine

U 2005. godini BiH je u robnom prometu s inostranstvom ostvarila ukupan trgovinski deficit u vrijednosti 7,4 milijarde KM.

U decembru 2005. godine BiH je ostvarila ukupan robni promet s inostranstvom u vrijednosti 1,7 milijardi KM, od čega se na izvoz odnosi 367,2 miliona KM ili 20,4 odsto, a na uvoz 1,4 milijarde KM ili 79,6 odsto.

U okviru ukupnog ostvarenog vanjskotrgovinskog prometa BiH u 2005., pokrivenost uvoza izvozom bila je 25,7 odsto.

Posmatrano po sektorima Standardne međunarodne trgovinske klasifikacije, moguće je utvrditi tendencije, npr. da je najveće učešće u izvozu ostvareno u sektoru "Proizvodi svrstani po materijalu", sa ukupnom vrijednošću od 95,1 milion KM, što iznosi 25,9 odsto od ukupnog izvoza.

Istovremeno, u decembru je najveće učešće u uvozu ostvareno u sektoru "Mašine i transportna sredstva" sa ukupnom vrijednošću od 468,3 miliona KM, što iznosi 32,7 odsto od ukupnog uvoza.

U periodu januar-december 2005. u okviru sektora "Hrana i žive životinje", najviše učešće u izvozu ostvareno je u izvozu povrća i voća u vrijednosti 47,9 miliona KM, te u okviru grupe proizvoda "Žitarice i proizvodi" u vrijednosti 29,5 miliona KM.

U istom periodu, u okviru sektora "Hrana i žive životinje" najviše učešće u uvozu ostvareno je u uvozu proizvoda iz grupe "Žitarice i proizvodi" u vrijednosti 285,6 miliona KM, dok je na drugom mjestu uvoz povrća i voća u vrijednosti 218,4 miliona KM.

Značajan uvoz u BiH odnosio se na uvoz mesa i prerađevina od mesa, koji je iznosio 157,1 milion KM.

U sektoru "Hrana i žive životinje" u periodu januar-december 2005. BiH je ostvarila pokrivenost uvoza izvozom od 11,6 odsto, u okviru toga pokrivenost uvoza izvozom mesa i mesnih prerađevina bila je 8,2 odsto, povrća i voća 21,9 odsto, te mliječnih proizvoda i jaja 17,8 odsto, a u sektoru "Pića i duhan" je 6,1 odsto.

Najveće učešće u izvozu u decembru lani BiH je ostvarila u području "Prerađivačke industrije" u vrijednosti 307,4 miliona KM, što čini 83,6 odsto od ukupnog izvoza. Istog mjeseca BiH je najveće učešće u uvozu ostvarila u području, također, "Prerađivačke industrije" sa ukupnom vrijednosti 1,25 miliona KM, što iznosi 87,7 odsto od ukupnog uvoza.

Značajan obim uvoza tokom decembra ostvaren je u sektoru proizvodnje hrane i pića od 147,5 miliona KM, što je 10,3 odsto od ukupnog uvoza.

Za mjesec

**Prikupljeno 160
milijuna KM PDV-a**

Direktor Uprave za indirektno oporezivanje Kemal Čaušević zadovoljan je naplatom indirektnih poreza u prvom mjesecu ove godine.

Prema njegovim riječima, zaključno s 30. januarom, od carinskih akciza i uvoznog PDV-a prikupljeno je više od 160 milijuna KM. U januaru je zabilježen rapidan pad uvoza i znatan rast izvoza. "Pokrivenost uvoza izvozom u januaru je iznosila je 67 odsto, što je iznad naših očekivanja jer je prošle godine bila svega 35 odsto", istaknuo je Čaušević.

Na sjednici Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje je, između ostalog, najavljeno da će u idućih šest tjedana, nakon detaljne analize, biti donesena odluka o inicijativi načelnika sedam općina i načelnika Distrikta Brčko da u Brčkom bude otvoren podured Uprave za indirektno oporezivanje. Bilo je i više riječi o inicijativi za izmjenama i dopunama Zakona o akcizama, a na traženje četiri najveća proizvođača i prerađivača kafe u BiH. U zahtjevu se traži manji raspon između akciza za sirovu i prženu kafu ili da se akciza plaća samo prilikom uvoza. Formirana tročlana skupina dat će uskoro svoje mišljenje o njihovom zahtjevu.

Sajam dječije odjeće

**Bosanske
rukotvorine u Parizu**

Od 3. do 5. februara u Parizu je održan sajam dječije odjeće, Kid's Fashion Mode Enfantine Fair, na kojem su učestvovala sve evropske zemlje, ali i Japan i Sjedinjene Američke Države. BiH je predstavljala nevladina organizacija Bosanske rukotvorine iz Tuzle.

Bosanske rukotvorine su predstavile novu kolekciju jesen - zima 2006/2007., koju su činili ručno rađeni džemper, kape, šalovi, rukavice i mnogi drugi odjevni predmeti za djecu. Razvoj kolekcije i učešće finansirala je Evropska unija u okviru projekta Centar za transfer tradicionalnih vještina izrade rukotvorina. Bile su jedina organizacija koja je izlagala na ovom prestižnom sajmu sa prostora bivše Jugoslavije.

Nevladina organizacija Bosanske rukotvorine okuplja više od pet stotina žena iz oba bh. entiteta koje više od deset godina uspješno izrađuju odjevne i ukrasne predmete tradicionalnim tehnikama pletenja, heklanja i tkanja, koje su bosanske rukotvorine učinile prepoznatljivim i cijenjenim u cijelom svijetu.

M. I.

Registar vrijednosnih papira FBiH

Podaci uskoro javni

Slično kao što je to učinio Centralni registar hartija od vrijednosti Republike Srpske, i u Registru vrijednosnih papira Federacije BiH vrše se pripreme kako bi se učinili javnim i dostupnim podaci o najvećim dioničarima u dioničkim društvima registriranim u toj instituciji, piše "Dnevni avaz".

U Registru su, inače, već pohranjeni podaci o 100.000 pojedinačnih dioničara i oko 700 dioničkih društava, od kojih su oko 100 emiteni dioničkog kapitala kojim se trguje na Sarajevskoj berzi.

"Spremni smo te podatke prezentirati na svojoj web stranici", kazao je Miroslav Džidić, direktor Federalnog Registra, ističući da je takva inicijativa potekla od Komisije za vrijednosne papire FBiH.

Prema riječima Džidića, može se očekivati da on bude donesen u naredna dva mjeseca, kako bi se podaci učinili operativnim. Prema ocjeni Zlatana Dedića, direktora Sarajevske berze, ovi podaci nesumnjivo bi bili korisni, prije svega, kao orijentacija investitorima prilikom trgovanja.

Istakao je da je u interesu dioničkih društava da se prilikom trgovine raspolaze sa što više podataka o poslovanju dionicama, te dioničarima, ali i o svemu iz finansijske i proizvodno-uslužne djelatnosti kojom se društvo bavi i što generira njegov bilans uspjeha.

Sarajevska berza

Revizija simbola po MFTS-u

Sarajevska berza/burza vrijednosnih papira (SASE) saopćila je da je izvršena prva redovna revizija simbola kojima se trguje po Multi Fixing Trading Schedule (MFTS-u) u 2006. godini.

Karakteristično za ovu reviziju, koja je izvršena 17. januara ove godine, jeste da su korišteni striktni kriteriji likvidnosti, te da će, stoga, na kontinuiranom trgovanju ostati samo oni emiteni čija je likvidnost veća od likvidnosti prosječnog simbola.

Vrijednost faktora likvidnosti (kumulativni koeficijent) prosječnog simbola za obračunski period od 1. januara do 31. decembra 2005. godine iznosi 2.123,43298.

Shodno rezultatima revizije, 44 kompanije će ostati na kontinuiranom trgovanju, dok će se sa ostalim emitentima trgovati po aukcijskom algoritmu.

Početak trgovanja po novom rasporedu je ponedjeljak, 30. januar 2006. godine.

1215.56
1.84
0.15
-37.68%
1222.72
1195.41
2103.16

Prevare na berzi

Zloupotrebe dioničarskih izvoda

Registar vrijednosnih papira u FBiH preko svoje web stranice uputio je upozorenje vlasnicima dionica da svoje certifikate - izvode o stanju na računu kod ovog registra pažljivo čuvaju, da ih ne daju i ne pokazuju trećim licima.

Navodi se da čak ni brokerske kuće, koje su jedine ovlaštene za trgovanje ovim papirima, nemaju pravo tražiti na uvid izvode o stanju na računu prilikom zaključenja ugovora jer, prema zakonu, uvid u stanje ima samo vlasnik dionica i ovlaštene zaposlenik Registra.

Eurohaus najuspješnija brokerska kuća

Promet preko 211 miliona KM

Za najuspješniju brokersku kuću u 2005. godini po ostvarenom prometu na Sarajevskoj berzi proglašena je sarajevska brokerska kuća Eurohaus, sa ostvarenim prometom od preko 211 miliona KM.

Drugo mjesto zauzima Raiffeisen Brokers sa preko 170 miliona KM prometa, dok je treće pripalo AWBrokeru, sa prometom preko 148 miliona KM.

Po broju ostvarenih transakcija na Sarajevskoj berzi, najuspješnijom brokerskom kućom u 2005. godini proglašen je Raiffeisen Brokers sa 34.421 transakcijom. VGT brokerska kuća, sa 33.703 transakcije ostvarene u 2005. godini, osvojila je drugo mjesto, a Eurohaus treće sa 26.417 transakcija.

Napominje se da je prilikom sklapanja kupovnog ili prodajnog naloga u brokerskoj kući sasvim dovoljno dati podatke o jedinstvenom matičnom broju vlasnika računa, broj registarskog računa, oznaku vrijednosnog papira i broj dionica koje vlasnik želi prodati.

Kako "Dnevni avaz" saznaje, u Registru vrijednosnih papira, ne isključuje se mogućnost zloupotrebe izvoda radi stjecanja materijalne koristi i prevare. Naime, ove mogućnosti sasvim su realne ako se neovlaštenoj osobi neograničeno povjeri izvod da njime manipulira.

Takve pojave, kako se naglašava, već su se dešavale na crnom tržištu dionica koje, na žalost, egzistira i sve više uzima maha.

Dionički kapital, jednostavno, s jednog računa "ispari" na drugi, s kojeg se vrši preprodaja.

Ovakve pojave sve su češće, posebno kad se radi o emitentima čije su dionice na cijeni. Nije mala stvar na taj način doći do dionica nekih firmi i banaka koje na tržištu vrijede i tri do četiri puta iznad nominalne. Začas se zarade hiljade maraka.

Prevezeno 6.729.556 tona robe i 312.467 putnika

U 2005. godini na prugama Željeznica Federacije BiH (ŽFBiH) prevezeno je 6.729.556 tona robe, od čega je u međunarodnom prometu ostvareno 3.297.391 tona, izjavio je direktor Narcis Džumhur, prezentirajući poslovne rezultate ovog preduzeća u protekloj godini

Od navedene količine prevezene robe na uvoz se odnosi 1.939.243 tone robe sa tranzitom, te na izvoz 1.358.148 tona. "ŽFBiH ostvarile su obim prevoza u teretnom saobraćaju u 2005. godini veći za 22 odsto u odnosu na planirani prevoz od 5.517.000, dok je u poređenju sa 2004. godinom, kada je obim prevoza iznosio 5.306.829 tona, on veći za 27 odsto", istakao je Džumhur.

Ostvareni rad u 2005. godini na prugama ŽFBiH iznosio je 761.788.271 neto-tonskih kilometara (NTKM). Što je više za 58 odsto u odnosu na plan od 482.477.824, a u poređenju sa 2004. godinom, kada je ostvareno 445.233.623 NTKM, ostvareno je povećanje za 71 odsto.

Ističući kvalitativne pokazatelje rada u 2005. godini, u poređenju sa izvršenjem 2004. godine, Džumhur je kazao kako prosječna težina teretnih vozova u 2005. godini iznosi 976 tona, te da je ona povećana za 16 odsto u odnosu na lani, kada je iznosila 844 tone. "Komerijalna brzina teretnih vozova (Vk) iznosi 32,1 km/h i jednaka je postignutoj komerijalnoj brzini u 2004. godini, iako je vršen remont pruge na dionici Konjic - Bradina. Prosječan put jedne tone robe iznosi 113,20 km i povećanje u odnosu na 2004. godinu za 35 odsto, kada je iznosio 83,86 km", naglasio je. Kada je riječ o učešću glavnih komitenata u prevozu robe na prugama ŽFBiH, Džumhur je rekao da je Elektroprivreda BiH učestvovala sa 3.230.573 t, GIKIL Lukavac sa 1.050.246 t, Birač Zvornik 810.073 t, Mital Zenica

370.318 t, Aluminiij Mostar 313.237 t, Klas Sarajevo 86.518 t, INA Rold i BR Petrol sa 74.498 t, te Rudnici željezne rude Omarska sa 110.530 tona. Ostali prevoz od oko 490.000 tona ostvaren je za korisnike kao što su Gorenje, EUFOR, Energoinvest, Soda Lukavac, SMBH Sholc, Cementara Kakanj, Krivaja Zavidivići, te druge, kao i tranzit iz Hrvatske za luke Šibenik, Zadar i Solin preko Bihaća. U putničkom saobraćaju u 2005. godini ŽFBiH su prevezle 312.467 putnika, od kojih 34.312 u međunarodnom saobraćaju, što je u odnosu na 2004. godinu kada je prevezeno 245.754 putnika povećanje od 27 odsto.

"Ostvareni prihodi ŽFBiH u 2005. godini iznose 99.000.000 KM", rekao je Džumhur i podsjetio na prihode iz 2002., 2003. i 2004. godine kada su iznosili 61.302.213 KM, 56.546.816 KM i 70.252.016 KM. Konstantan je trend rasta prihoda od željezničkih

usluga, odnosno teretnog i putničkog saobraćaja, "što govori u prilog činjenici da ŽFBiH nastoje kroz tržišnu orijentiranost i komerijalno ojačati". U funkciji povećanja brzine i stepena bezbjednosti na prugama ŽFBiH, odnosno povećanja kvaliteta željezničke usluge, općenito, tokom 2005. godine realizirani su brojni investicioni projekti iz oblasti infrastrukture i domena željezničkog operatora. Riječ je o infrastrukturnim projektima finansiranim iz kredita Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD).

Neki od ovih projekata su nabavka teške mehanizacije za održavanje pruge i mehanizacije za održavanje infrastrukture - drezine, nabavka lake mehanizacije za održavanje infrastrukture, isporuka i instalacija staničnih osiguranja i sistem daljinske vuče, odnosno velika signalizacija, rehabilitacija tunela Jedrinje i dr.

Projekti infrastrukture finansirani iz kredita Evropske investicijske banke (EIB), a riječ je o remontu pruge Tuzla - Zvornik, isporuci i instaliranju novih putnih prelaza na pruzi Zenica - Sarajevo, rehabilitaciji radionice Blažuj, remontu pruge Bradina - Konjic, rehabilitaciji željezničke stanice Čapljina, te rehabilitaciji radionice Zenica. Značajni projekti iz područja željezničkog operatora su realizirani ili je njihovo ostvarivanje u toku.

Tako su ŽFBiH tokom 2005. završile izgradnju moderniziranih kapaciteta za održavanje mobilnih kapaciteta u Rajlovcu u vrijednosti 1,07 miliona eura.

Istovremeno, potpisan je ugovor o nabavci žTALGO vozova, vrijedan 67,5 miliona eura, pripremljen je ugovor o nabavci tzv. engleskih vozova u vrijednosti 13,8 miliona eura, u toku je realizacija projekta modernizacije i nabavke 440 teretnih vagona, koji ŽFBiH realiziraju uz kredit portugalske vlade u vrijednosti 32 miliona eura, modernizacija i remont 17 dizel manevarskih lokomotiva u vrijednosti 13,8 miliona eura, te modernizacija 10 elektrolokomotiva serije 441 u vrijednosti devet miliona eura. /ONASA/

Tenderi Za izgradnju željezničke mreže u Republici Grčkoj

Firma ERGOSE, koja se nalazi u sastavu grčkih željeznica, raspisala je 10. 01. 2006. godine tendere za sedam željezničkih projekata u vrijednosti 540 miliona eura. Ovi projekti obuhvataju izgradnju željezničke mreže na relaciji Patras - Atina - Solun i uključuju i izgradnju tunela, nadvožnjaka, podvožnjaka i same pruge. Od ukupno 540 miliona eura za projekta od Atine do Soluna rezervirano je 365 miliona, a 175 miliona je predviđeno za izgradnju željeznice na relaciji Kiatro - Patras.

Svi tenderi trebaju biti kompletirani do kraja februara 2006. godine, a detaljne informacije o ovim tenderima mogu se naći na web stranici www.ergose.gr

Bosnalijek proslavio 55 godina rada

Investicija od 40 miliona KM

Kompanija Bosnalijek d.d. Sarajevo pustila je u rad novi Proizvodno-distributivni centar i Poslovni informacijski sistem SAP, čime će zaokružiti sposobnost za vođenje proizvodnih procesa kao što to čine najrenomiranije kompanije u svijetu. Vrijednost ove dvije investicije Bosnalijeka jeste 40 miliona KM, a Proizvodno-distributivni centar površine 7.000 m² najveća je i najvrijednija investicija Bosnalijeka do sada

“Puštanjem u funkciju ovog objekta dvostruko će se uvećati proizvodni kapaciteti kompanije, koja će moći proizvesti oko milijardu tableta godišnje sa savremeno i potpuno automatizovanim visokoregalmim skladištem sa 6.111 paletnih mjesta”, objasnio je direktor Edin Arslanagić. Cjelokupan proizvodno-logistički proces od sada će biti podržan novim informacionim sistemom SAP, koji sa drugim poslovnim procesima Bosnalijeka čini informatički zaokruženu cjelinu. Navedenim investiranjima, Bosnalijek će povećati efikasnost i postići potpunu automatizaciju poslovnih funkcija kroz informatičku podršku planiranju, strateškom upravljanju procesima i ukupnom unapređenju poslovanja, što će u konačnici i ostvariti puštanjem u produkciju SAP sistema. Kako je naglašeno, Bosnalijek je u 2005. godini bio fokusiran i na implementaciju projekata sistema plata i nagrada, te materijalne i nematerijalne motivacije.

Kroz razvoj procesa Upravljanja radnom uspjehom (URS), Arslanagić je istakao da su mobilizirani i motivirani svi zaposlenici ove kompanije koji su planirali svoje ciljeve u skladu sa strateškim ciljevima kompanije, ali i razvoj individualnih kompetencija i karijere. S obzirom na to da je URU dugoročan proces, ali i najcjelovitiji poznati sistem nagrađivanja rezultata rada u svijetu, direktor Bosnalijeka je istakao kako će ga nastaviti implementirati i u budućnosti. Prema njegovim riječima, ova kompanija trenutno zapošljava 550 radnika, od koji je 45 odsto sa visokom stručnom spremom, što je značajan kadrovski potencijal u odnosu na prijeratno vrijeme kada je ova kompanija zapošljavala 1.000 radnika sa 20 odsto visokoobrazovanih. Da Bosnalijek brine o obrazovanju, potvrđuje i njegova kontinuirana saradnja sa Univerzitetom u Sarajevu i Tuzli, da ima 150 stipendista koji pohađaju srednju školu ili fakultet, od kojih su 30 postdiplomaci, te tri mlade osobe koje spremaju doktorsku disertaciju u Bazelu.

Bosnalijek je osnovan 1951. godine i 10. januara ove godine, obilježio je jubilej 55 godina poslovanja.

Prevent Visoko

Proizvodnja u lancu najveći bh. potencijal

Adnan Smailbegović, generalni direktor kompanije Prevent Visoko, ističe da ulogu institucija sistema, kad je u pitanju privreda, prije svega, vidi u stvaranju poslovnog ambijenta.

Prevent je jedan od najvećih proizvođača autopresvlaka u jugoistočnoj Evropi, a kao firma-kćerka istoimenog je poslovnog sistema iz Slovenije.

Prema riječima Smailbegovića, investicije Preventa u BiH premašile su 100 miliona KM. To se, prije svega, odnosi na ulaganje u opremu i hale za proizvodnju autopresvlaka i tekstilnih dijelova za auto-sjedišta, a od prošle godine ta ulaganja su usmjerena u preradu kože.

“Podigli smo najveću i najsavremeniju tvornicu kože u ovom dijelu Evrope, gdje smo uložili 40 miliona KM, a investicije se i dalje nastavljaju”, ističe Smailbegović, naglašavajući da bi bh. vlasti trebale stimulirati razvoj stočnih farmi.

Sudeći prema njegovim riječima, proizvodnja u lancu, uz stručni kadar, najveći je potencijal ekonomskog oporavka naše zemlje.

Kako ističe Smailbegović, kod uvođenja PDV-a treba, prije svega, misliti na povrat pretporeza.

“Taj instrument ne bi smio zakazati, kao ni sankcije protiv onih koji ne plaćaju porez jer se time stvara najgori oblik konkurencije i guši zdrava privreda”, smatra Smailbegović, napominjući da, ukoliko u ovim slučajevima vlast zakáže, PDV se dovodi u najveću opasnost. /Poslovne novosti/

Traže se proizvođači konfekcijske robe i proizvoda za potrebe njemačke tekstilne industrije:

- košulje po mjeri,
- odijela po mjeri,
- polo i rugby majice po mjeri,
- kravate,
- dugmad od tkanine za manžetne,
- pribor (džepne ukrasne maramice, bokserice, pidžame i dr).

Kontakt za zainteresirane firme: Christian Mitterer, Große Klingergasse 5, 94032 Passau, Germany, telefon: +49 851 98 788, e-mail: christian.mitterer@web.de

Češka kompanija RAVAK je proizvođač opreme za kupatila, vodeći na tržištu Srednje i istočne Evrope. RAVAK poziva kompanije iz BiH zainteresirane za dugoročnije partnerstvo da se jave na adresu: RAVAK a.s., Obecnicka 285, 261 81 Příbram I, Czech Republic, Mr. Bedrich Parížek, telefon: +420 318 427 253, e-mail: export@ravak.cz www.ravak.com

VWR-International (van Waters and Rogers) je moderno trgovačko poduzeće koje nudi više od 750.000 različitih laboratorijskih proizvoda od preko 5000 proizvođača. VWR je najveći-

U zimskim mjesecima

Priprema "kućne apoteke"

Nije potrebno gomilati pomoćna lijekovita sredstva, pogotovo ne lijekove tipa antibiotika da "se nađu". To vodi neracionalnoj upotrebi lijekova i često potpuno neadekvatnom liječenju

Ono što treba pripremiti na vrijeme, ne čekajući simptome prehlade i gripe, možete lako obaviti uz pomoć vašeg farmaceuta. Evo kratke liste koju možete pripremiti na vrijeme:

Čajevi

U zimskom periodu važno je u kući imati čaj od kamilice, mente, lipe, bijelog sljeza i već imate čajevе sa antiupalnim i spazmolitičkim dejstvom, kao i čaj protiv kašlja.

Vodite računa da čaj ima dobar rok trajanja.

Njima možete dodati i čaj od šipka koji povoljno djeluje kod stomaćnih tegoba, te sve druge koje volite.

Analgetici i antipiretici

Analgetici i antipiretici su lijekovi protiv bolova i temperature. U ovisnosti o kom se lijeku radi, imaju manje ili više izražena oba dejstva. Koji bi vama najviše odgovarao, po-

razgovarajte sa magistrom farmacije u vašoj apoteci.

Vodite računa da acetilsalicilnu kiselinu koju najčešće koristimo (andol, aspirin, aspirin C) ne smiju koristiti djeca do 12 godine, trudnice, dojilje i osobe koje imaju problema sa zgrušavanjem krvi.

Vitaminski preparati

U zimskim mjesecima je dobro uzimati antioksidanse, vitamine C i E. Od minerala jačanju imuniteta doprinosi cink. Postoje i kombinacije svih vitamina i minerala kao tablete, šumeće tablete, kapsule i sirupi za djecu. Razni proizvođači nude razne forme: za djecu, žene, muškarce, osobe preko 50 godina, u formi jednokratne dnevne doze ili više. Zaista, izbor je velik i dobar.

Biljni preparati

Preparati na bazi ehinaceje su mnogobrojni, od čaja do sirupa, i ta-

blete prilagođenih svim generacijama. Služe za jačanje imuniteta.

Biljni preparati koje treba imati u kući su i kapi za inhalaciju ili gelovi na bazi mentola, kamfora i eukaliptusa. Povoljno djeluju kod rinitisa i upale sinusa, te za masažu kod bronhitisa. Imaju ugodan miris, pa se mogu koristiti i kada niko nije bolestan od ukucana, a želimo osvježiti prostoriju.

Toplomjer

Provjerite da li vam stari toplomjer funkcioniše, ako ne, potražite novi u apoteci. Po želji možete kupiti klasični živin, zatim digitalni, toplomjer za uho ili čelo.

Sa navedenim već možete dosta učiniti kad napadnu virusi, a da ne izlazite bolesni iz kuće do dežurne apoteke. Ukoliko se viroza ne zakomplicira nekom dodatnom bakterijskom infekcijom, ovo je sve što vam treba u prvoj pomoći u slučaju gripe.

Mr ph. Maja KNEŽEVIĆ
ČERANIĆ
Apoteka MY MEDICO

Ponuda - potražnja

vodeći snadbijevač laboratorijske opreme u Austriji, te drugi u Europi.

Cilj našega poslovanja je pravovremena briga o potrebama naših kupaca, kako bi im se omogućio neometani i redoviti rad u njihovim laboratorijima.

Partnerstvo sa našim kupcima se temelji na visokoj kvaliteti naših laboratorijskih proizvoda, te drugih odgovarajućih usluga.

Do sada je VWR-International (poslovnica u Beču-Austriji) djelovala samo za zapadnu Europu, a početkom ove godine zbog strukturnih promjena u konzernu, preuzima izveznu zadaću za CEE, te želi svoje djelovanje proširiti prvenstveno na tržište bivše Jugoslavije.

Kontakt:

Territory Manager
Dipl. Ing. Sergio Pfeiffer
VWR International GmbH
Telefon: 01 / 97 002 - 203
Faks: 01 / 97 002 - 600
Email: sergio.pfeiffer@at.vwr.com
Web: <http://at.vwr.com>

Preduzeće EE EURO EXIM D.O.O. Breza u svom proizvodnom programu ima oko 25 hemijskih proizvoda koje može da proizvodi sopstvenom tehnologijom i stručnim kadrovima. Do sada je u mogućnosti ponuditi sljedeće proizvode:

1. Natron kreč (Soda lime) u obliku granula, polu granula, polu lopte (proizvodni nazivi su euro sorb; Natronkalk - natron kreč)
2. Aktivni ugalj,
3. Gril drveni ugalj,
4. Kolofonijum,
5. Eterična ulja,
6. Prirodna stočna hrana (stočno brašno),
7. Etanol.

Kontakt:
Telefon/faks: 033/ 20 74 57
Mobitel: 061/36 04 90
Rudarska bb
71320 Breza

Vlašić Expo Tours

ZIMSKI DANI TURIZMA NA VLAŠIĆU (10.-12.02.06)

ORGANIZATOR :TURISTIČKA ZAJEDNICA - Srednjobosanski kanton,72270 Travnik, Bosanska 75

Tel/fax: 00387 (0) 30 511 588

E-mail:tzsbk@bih.nef.ba , www.vlasic-expo.com

ŽIRO RAČUN BR: 1299011001232246 HVB - Central profit bank Travnik

Zimski dani turizma na Vlašiću

Prezentirana domaća turistička ponuda

Turistička zajednica Srednjobosanskog kantona, početkom februara organizirala je na Vlašiću u Zimskom centru "Babanovac", treći po redu sajam "Vlašić Expo-tours 2006.", pod pokroviteljstvom Vlade SBK i Općine Travnik. Novina ovogodišnje sajamske manifestacije u odnosu na prethodne dvije je vrijeme održavanja, odnosno, sajam je ove godine prvi put održan tokom zimske turističke sezone.

Prema riječima Nihada Korića, predsjednika TZ SBK, pomenuti sajam će i u narednim godinama biti organiziran tokom zimskih mjeseci, kada na Vlašiću ima najviše gostiju.

U iznajmljenim prostorijama oko desetak planinskih kuća, turističke potencijale naše zemlje prezentirale su kantonalne turističke zajednice iz FBiH, te TO iz Istočnog Sarajeva.

U okviru sajma održano je nekoliko okruglih stolova i radnih sastanaka, a promoviran je i CD turističkih potencijala SBK.
S. V.

